

การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2567

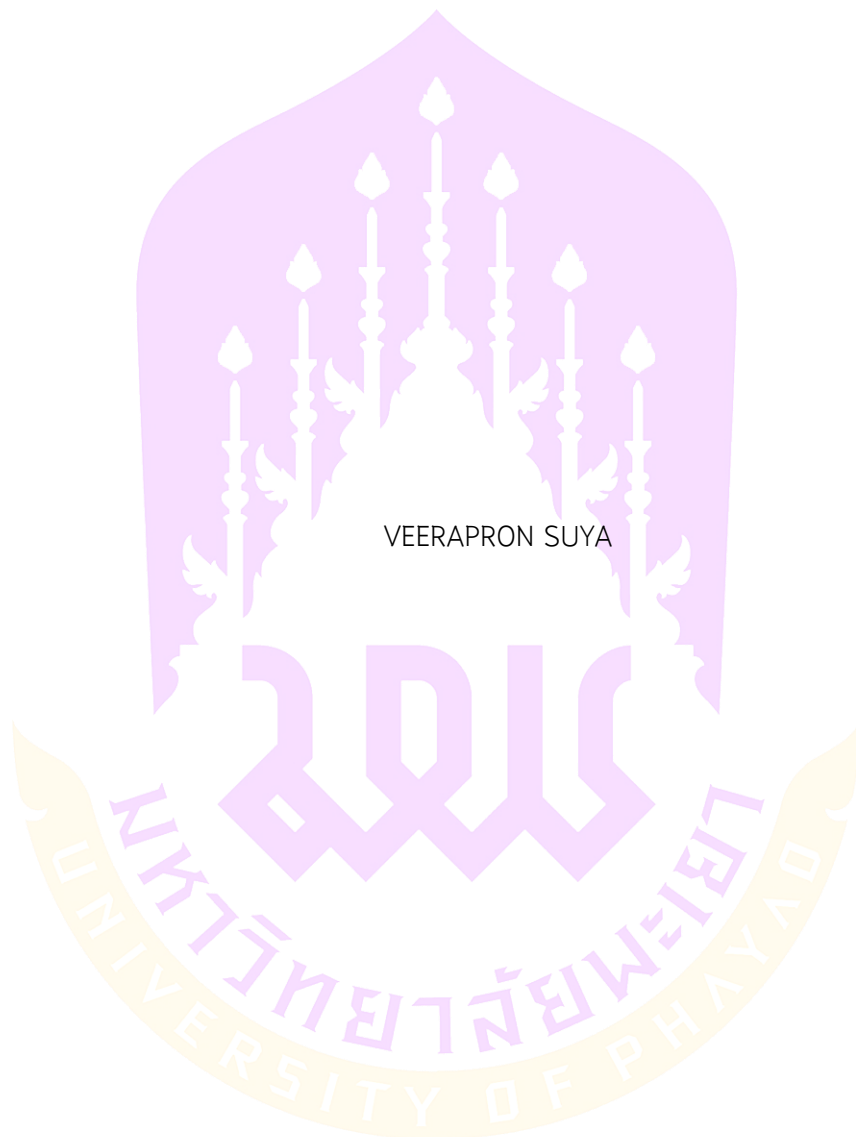
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

STUDY OF SKILLS IN USING TECHNOLOGY IN THE DIGITAL AGE OF EDUCATIONAL
INSTITUTION ADMINISTRATORS, MAE SAI DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE
UNDER THE JURISDICTION OF THE CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE, AREA 3

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ของ วีราภรณ์ สุขยา

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์นภัส มโนการณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. อากาศพรณ ประทุมไทย)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** วีราภรณ์ สุยา, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย
พะเยา, 2566
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส
- คำสำคัญ:** ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเพื่อเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามตัวแปรอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ การทดสอบ T-test การทดสอบ F-test หรือ One Way ANOVA เมื่อพบความแตกต่างกันทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LS.D (Least Significant Difference) จากการศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร จำแนกตามอายุ พิจารณาโดยรวมพบว่าแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านแตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Title: STUDY OF SKILLS IN USING TECHNOLOGY IN THE DIGITAL AGE OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATORS, MAE SAI DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE UNDER THE JURISDICTION OF THE CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, AREA 3

Author: Veerapron Suya, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Dr. Natthawut Sabphaso

Keywords: Technology use skills in the digital age of educational institution administrators.

ABSTRACT

The objective of this research is to study and compare the levels of digital technology usage skills among educational administrators in Mae Sai District, Chiang Rai Province, affiliated with the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office, Zone 3, categorized by variables such as age, education level, and work experience. The sample group consists of 340 individuals, including educational administrators and teachers. The research tools utilized include questionnaires and statistical analysis methods such as frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, as well as statistical tests including T-test, F-test, or One Way ANOVA. In cases where differences are found, a pairwise comparison using the Least Significant Difference (LS.D) method is employed. From the study on the digital technology usage skills among educational administrators in Mae Sai District, Chiang Rai Province, affiliated with the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office, Zone 3, it was found that they possess a high level of proficiency. When considering each aspect individually, it was found that the aspect with the highest mean score is ethical considerations in technology usage, followed by support for technology integration in teaching and learning, leadership traits and vision, and the aspect with the lowest mean score is technology management. When categorized by age, differences were found overall, and when considering each aspect individually, it was found that every aspect differs significantly. However, when categorized by education level overall, no differences were found. Yet, when considering each aspect individually, it was found that support for technology integration in teaching and learning, technology management, and ethical considerations in technology usage differ significantly at a statistically significant level of 0.05. When categorized by work experience, differences were found overall. When considering each aspect individually, it was found that support for technology integration in teaching and learning and technology management differ significantly at a statistically significant level of 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง เรื่อง การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัพโส อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาชี้จุดที่พัฒนาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ความเอาใจใส่ และเชื่อมั่นในตัวผู้วิจัยจนงานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ดร.โยธิน สิทธิประเสริฐ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และนายปรีชา กาวีใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแม่สาย (สายศิลปศาสตร์) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือรวมถึงขอขอบพระคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบข้อมูลแบบสอบถาม ที่เกี่ยวข้องการศึกษา จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่านและมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน ระหว่างการศึกษา มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว เพื่อน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่ให้กำลังใจ ตลอดจนนักวิจัยผู้เขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้ ข้อมูลต่างๆ จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อยสำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขออภัยไว้เพียงผู้เดียวและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานต่อไป

วีราภรณ์ สุยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีของผู้บริหาร.....	11
แนวคิดและทฤษฎีของภาวะผู้นำดิจิทัล	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	70
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	77
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน	79
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.....	81
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กับอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน	89
บทที่ 5 บทสรุป.....	98
สรุปผลการวิจัย	99
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	116
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	117
ภาคผนวก ข การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence).....	118
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นการศึกษาทักษะการ ใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	120
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	121
ประวัติผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของการศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ...	52
ตาราง 2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย	73
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัย	79
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ใน ภาพรวมรายด้าน.....	81
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้าน ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์.....	82
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้าน การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	84
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้าน การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	86
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้าน จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี.....	88
ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ.....	90

ตาราง 10 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	91
ตาราง 11 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน.....	92
ตาราง 12 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	93
ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ..	94
ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	95
ตาราง 15 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน.....	96
ตาราง 16 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร.....	97

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงลักษณะการบริหารในยุคดิจิทัลของผู้เ้า.....	43
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	71

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและรวดเร็ว ในยุคศตวรรษที่ 21 สื่อยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบ ทำให้การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อความก้าวหน้าสู่มาตรฐานสากล และให้เกิดความเชี่ยวชาญภายใต้ความท้าทายของการพัฒนาประเทศที่ต้องเผชิญในการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคดิจิทัล การเข้าสู่ยุคดิจิทัลจะสร้างงานใหม่ ๆ ที่ต้องการทักษะด้านเทคโนโลยีและเพิ่มความต้องการ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งด้านกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเหมาะสมตามช่วงวัยมากขึ้น แนวโน้มโครงสร้างประชากรที่คาดว่าจะมีกลุ่มประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้การขยาย สถานศึกษาในเชิงปริมาณลดความจำเป็นลง และเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และ ประสิทธิภาพทางการศึกษา หากสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและ ความแพร่หลายของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่มากขึ้น ช่วยขยายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่ไม่จำกัด เฉพาะในห้องเรียน อาทิ การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ ที่สนับสนุนศักยภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศไทยในยุคดิจิทัล ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการจัดการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและความสำคัญกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาโดย นอกจากนี้ในแผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. 2561-2564 ยังได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “สู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่มีพลวัตระบบฐานของสังคมที่รู้คิด รู้เท่าทัน และกำลังคนที่สามารถปรับตัวและสร้างโอกาสจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล” และได้มี การกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคนสู่ยุคดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังคนดิจิทัล ทักษะดิจิทัลเบื้องต้น โดยเริ่มจากการพัฒนาทักษะการคิดเชิงตรรกะ (Computational Thinking) การเขียนโปรแกรม (Coding) และการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ดิจิทัล การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ทักษะดิจิทัล

การมาของดิจิทัลเป็นตัวแปรสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนทุกชาติทุกภาษา นานาประเทศต่างมุ่งเน้นการพัฒนา

ประเทศไปสู่เศรษฐกิจและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ แต่การที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่สังคมดังกล่าวได้นั้น จะต้องมี การนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาเป็นอย่างมากและเทคโนโลยีถือเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของการศึกษาในยุคปัจจุบัน เพราะการศึกษาในปัจจุบันเป็นการศึกษาที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี เข้ามาช่วยเพื่อทำให้โลกก้าวเข้าสู่โลกดิจิทัลอันส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้า ในวิทยาการทุกด้าน โดยมุ่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ในระดับโรงเรียน สนับสนุนในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ และด้านการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็น การนิเทศ การประเมินผลเพื่อระบบสารสนเทศที่เป็นกระบวนการในด้านคุณภาพการบริหารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องตระหนักและยึดถือเป็นภารกิจสำคัญ เนื่องจากไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวได้ (รุจาภรณ์ ลักษณะดี, 2565) การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้พร้อมที่จะรับเทคโนโลยีมาใช้ อย่างเหมาะสมและสามารถดำรงชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างมีความสุข เทคโนโลยีเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการบริหารจัดการการศึกษาในยุคปัจจุบัน หากมีการวางแผนในการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้การบริหารงานโรงเรียนเป็นระบบ สะดวก รวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือ ในการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ประเทศไทยอยู่ในยุค การปฏิรูปการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเข้ามามีบทบาทมากในการบริหารงานในสถานศึกษา เพราะจะทำให้การปฏิบัติงานในทุกระดับบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้บริหารที่วางนโยบายและแผนเอาไว้เพื่อที่จะพัฒนาระบบงานให้มีความทันสมัยและรวดเร็ว โดยนำเอาเทคโนโลยี เข้ามาเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ โดยมุ่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ในระดับโรงเรียน สนับสนุนในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ และด้านการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็น การนิเทศ การประเมินผลเพื่อระบบสารสนเทศที่เป็นกระบวนการในด้านคุณภาพการบริหารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องตระหนักและยึดถือเป็นภารกิจสำคัญ เนื่องจากไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวได้ ผู้นำยุคใหม่ควรจะเป็นผู้มีความสามารถด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความเข้าใจและมองเห็นความสำคัญ

ของเทคโนโลยีทั้งในปัจจุบันและอนาคต เทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วสารสนเทศมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ผู้นำต้องก้าวทันเทคโนโลยีอยู่เสมอ (ชนกฤต พรหมถ่มนง, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตในประเทศไทย มีนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้ถือปฏิบัติในการพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้ครูและนักเรียนสามารถก้าวสู่โลกแห่งยุคดิจิทัลให้ได้ ซึ่งเป็นยุคที่มีความท้าทายสำหรับผู้บริหารในเรื่องของคุณภาพความรู้ และทักษะของผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำตนเองเข้าสู่โลกแห่งยุคดิจิทัล และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ สสำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย 3 มีวิสัยทัศน์ เป็นองค์กรคุณภาพมุ่งส่งเสริมสนับสนุน และกำกับติดตาม การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนมีคุณภาพสู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยมีพันธกิจส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กำหนดจุดเน้นที่ 4 การส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน (Assessment for Learning) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ข้อที่ 3 พัฒนาและปรับหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และกลยุทธ์ข้อที่ 4 ที่ส่งเสริม สนับสนุนในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2566) ซึ่งจะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย 3 เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและนักเรียน ให้มีทักษะความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้บริหารทั้งในด้านการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อส่งผ่านไปยังครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ การดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้กำหนดค่าเป้าหมายประจำปี 2566 ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา คือ สถานศึกษามีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ

80 ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาที่ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยี พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพตลอดจนสร้างความร่วมมือของการปฏิบัติงานร่วมกันภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีสมรรถนะและทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อเตรียมพร้อมให้กับสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อความก้าวหน้าในยุคดิจิทัล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์การให้พร้อมรับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันที่มีประสิทธิภาพ และมีความจำเป็นที่จะต้องการการยกระดับและแนวทางการพัฒนา เพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยใหม่ ที่มีวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลา ให้ก้าวทัน ก้าวหน้า ด้วยเทคโนโลยี

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การบริหารสถานศึกษาผู้บริหารต้องมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่การจัดทำฐานข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีแนวทางการดำเนินการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผ่านระบบดิจิทัล เพื่อใช้ในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภททั้งระบบ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านระบบดิจิทัล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 นี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพขององค์การสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหาร และครูผู้สอน ที่มีอายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการค้นคว้า ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้มีค่าความถี่ตั้งแต่ระดับ 5 ขึ้นไป ได้แก่ International Society for Technology in Education (2009), เจษฎา ชวนะไพศาล (2563), ธัญฉิชา สุขวงศ์ (2563), นิศาชล บำรุงภักดี (2563), ไพชยนต์ อ่อนช้อย (2563), พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2564), วรณนภา จำเริญพีช (2564), ณัฐกฤตา กันทาใจ (2565), ปรีชญา เพียรภักกิจ (2565) และรุจากรณ์ ลักษณะดี (2565) ผู้วิจัยได้หลักเกณฑ์การพิจารณาที่สอดคล้องกัน เพื่อที่จะใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้และจากการสังเคราะห์งานวิจัยตามตาราง 1 โดยได้ตัวแปรจากการสังเคราะห์ จะได้องค์ประกอบที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ซึ่งได้กล่าวถึง 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์
- 1.2 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน
- 1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร
- 1.4 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จากสถานศึกษา 17 แห่ง รวมจำนวน 2,357 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จากสถานศึกษา 17 แห่ง รวมจำนวน 340 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 อายุ

- 1) 20–30 ปี
- 2) 31–40 ปี
- 3) 41–50 ปี
- 4) 51–60 ปี

3.1.2 วุฒิการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

- 1) 1–5 ปี
- 2) 6–10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

3.2.2 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

3.2.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร

3.2.4 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดูแลบริหารการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ข้าราชการแทนตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารงานเกี่ยวกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารจัดการในสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์ สมรรถนะ โดยการส่งเสริม กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ สามารถใช้เทคโนโลยี เรียนรู้เทคโนโลยี มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนใช้อิทธิพล อำนาจและจูงใจให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ดำรงอยู่และแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย ภาระงาน มีความคิดในเชิงรุก มองภาพในอนาคตโดยผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล สื่อสารวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากรในโรงเรียนและสร้างแรงบันดาลใจและสนับสนุนในการทำงานของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

2. ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ สนับสนุนให้จัดทำสื่อการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ และมีบทเรียนและแอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค้นหาหาข้อมูล ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำระบบธุรการชั้นเรียน มีการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ

3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านเทคโนโลยี มีการนำ

เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติ สร้างเครือข่ายการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยี

4. ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงความ เป็นส่วนตัว สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนในการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมศีลธรรม สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยี ด้วยความรับผิดชอบ เป็นต้นแบบและสนับสนุนในการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ขัดต่อ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและจริยธรรม เป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความ รับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมี จริยธรรม ส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ ผู้บริโภคสื่อดิจิทัล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 หมายถึง เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีภาคกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วย สถานศึกษา 17 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนชุมชนบ้านไม้ลู่ชนมิตรภาพ ที่ 169
2. โรงเรียนบ้านถ้ำ
3. โรงเรียนบ้านถ้ำปลา
4. โรงเรียนบ้านน้ำจ่า
5. โรงเรียนบ้านป่าแดง
6. โรงเรียนบ้านป่ายาง
7. โรงเรียนบ้านป่าเหมือด(เสริมเกียรติวชิรราษฎร์บำรุง)
8. โรงเรียนบ้านโป่ง
9. โรงเรียนบ้านเวียงพาน
10. โรงเรียนบ้านศรีป่าแดง
11. โรงเรียนบ้านสันโค้ง
12. โรงเรียนบ้านสันถนน
13. โรงเรียนบ้านสันทราย
14. โรงเรียนบ้านสันทราย(ราษฎร์สามัคคี)
15. โรงเรียนบ้านสันมะนะ

16. โรงเรียนบ้านเหมืองแดง

17. โรงเรียนอนุบาลแม่สาย(สายศิลปศาสตร์)

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิชาความรู้รวมไปถึงการฝึกทักษะปฏิบัติในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของครูต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบการพิจารณาตัดสินใจปรับปรุง พัฒนาการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ทำให้ทราบถึงผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถนำผลการเปรียบเทียบไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยได้ศึกษาค้นคว้า หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีของผู้บริหาร
  - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
  - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
  - 1.3 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
  - 1.4 ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีของภาวะผู้นำดิจิทัล
  - 2.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
  - 2.2 ความหมายของยุคดิจิทัล
  - 2.3 ภาวะผู้นำกับการบริหารในยุคดิจิทัล
  - 2.4 บทบาทของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล
  - 2.5 เทคโนโลยีกับการปฏิบัติงานในสำนักงาน
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 3.1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล
  - 3.2 การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ
  - 3.3 การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีของผู้บริหาร

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานของ กลุ่มผู้บริหารเพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้และสามารถบริการทางการศึกษาแก่สังคมได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและ นักการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายการบริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ปฏิบัติตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

วิเชียร วิทย์อุดม (2550, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การเป็นเรื่องของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้ตั้งเป้าหมายไว้

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ ตลอดจนความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้วยภาวะผู้นำมนุษยสัมพันธ์เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุนทร โคตรบรรเทา (2551, หน้า 3-4) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การประสานงาน การชี้แนะ การเกื้อหนุนของผู้อื่นโดยกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์การประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดหาทรัพยากรองค์การการสร้างบรรยากาศเกื้อหนุนทางจิตวิทยา การเกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง การวางแผน การจัดตารางเรียน การทำบัญชีการแก้ปัญหา ความขัดแย้งของครู การแก้ปัญหาวินัยนักเรียน การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการอำนวยความสะดวกให้งานดำเนินต่อไป

บุญชม ศรีสะอาด (2552, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากรและเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการ

ทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษา และสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ ในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพและเป็นคนดีของสังคมตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ

ณัฐรฎา พวงธรรม (2553, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพา สถานศึกษาสู่ความก้าวหน้าส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการสอดแทรก คุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

ปรัชญา เวสารัชช (2554, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การวินิจฉัย สั่งการควบคุม และการจัดการในเรื่องเกี่ยวกับงานหรือกิจการสถานศึกษา ทั้งการบริหารธุรกิจของสถานศึกษา โดยมุ่งให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับครูนักเรียน และบุคลากรอื่นในสถานศึกษา

วุฒิพร ประทุมพงษ์ (2556, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารมีการร่วมมือกับบุคลากรในสถานศึกษา ภายใต้ภารกิจขอบข่ายงานสถานศึกษา ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชน และผู้สนใจเพื่อให้บรรลุ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

สัมมา รธนิตย์ (2560, หน้า 95) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีการวางแผน การวินิจฉัย สั่งการ การควบคุม การจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพความรู้ความสามารถพฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับ ความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อ บุคคลอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตาม เป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีของสังคม ภายใต้การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ

สัมมา รณิธย์ (2560, หน้า 95) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

จิตติมา อัครธิติพงศ์ (2561, หน้า 1478) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาประกอบด้วย การบริหารงาน วิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

Good (1973, p. 21) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การควบคุมดูแลและการจัดการด้านการบริหารสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนงานธุรการงานที่เกี่ยวกับตัวครูและนักเรียนตลอดจนบุคลากรอื่น ๆ งานจัดโครงการการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการปฏิบัติตามหลักสูตร การจัดวิธีการสอน การบริหารวัสดุอุปกรณ์และการแนะแนว

Campbell (1976, p. 22) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษาเพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง จากความหมายการบริหารสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารงานภายในสถานศึกษา ภายใต้การควบคุม ดูแล การจัดการด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา และบรรลุวัตถุประสงค์

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดูแลบริหารการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารงานเกี่ยวกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ความสำคัญการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้
 ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2550, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาช่วยให้คุณภาพ
 ของมนุษย์ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ
 ของสถานศึกษาด้วย

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร
 ช่วยให้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการศึกษาได้แก่หลักสูตรครูนักเรียน วัสดุอุปกรณ์
 ตำราเรียน และอาคารสถานที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเจริญเติบโต
 ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ธีระ รุญเจริญ (2552, หน้า 140) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ
 ในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะว่ามี
 บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรการประเมินผลนักเรียน การจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความ
 ความต้องการพิเศษ การประเมินผลการสอนของครูและการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้า
 ในวิชาชีพครู

ภารดี อนันต์นาวิ (2553, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
 ของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเป็นสิ่งที่ช่วยการขับเคลื่อนนโยบาย
 และกำหนดทิศทางใน การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดศักยภาพในการจัดการ
 เรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยต้องอาศัยการกำหนดขั้นตอนวิธีการ
 อย่างเป็นระบบ มีการจัดการเรื่องทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่น ๆ ให้คุ้มค่าที่สุด
 รวมถึงการประเมินผลเพื่อนำผลที่ได้ นำกลับมาแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสม
 อีกทั้งยังต้องคอยช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและแก้ปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาที่เกิดขึ้น
 จากการปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเพื่อให้เกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นในการ
 บริหารงาน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
 ผู้บริหารที่มีลักษณะด้านวิชาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคลซึ่งมีความสามารถในการบริหาร
 จัดการ การปฏิบัติงานที่ให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายหรือตามแบบ
 แผนปฏิบัติที่ได้วางไว้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, หน้า 39) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 เป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงาน

ที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

ครุฑชิต มาลัยวงศ์ (2557, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากเพราะการศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศจะแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษาหรือนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็就会有ความเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้านในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

สัมมา ธรนิธย์ (2560, หน้า 94) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

Jesse (1999, p. 140) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารไม่ว่าจะใช้ในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่ ผู้บริหารล้วนตระหนักถึงหลักในการบริหารโดยมุ่งบริหารจัดการให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาอย่างสูงสุดมีการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการบริหารที่มีและร่วมทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นการร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างสูงสุด โดยไม่ได้มีข้อจำกัดจากขนาดของสถานศึกษามาเป็นเหตุผล ในการบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้บริหารทุกคนต้องตระหนักในหน้าที่นี้ เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการชี้นำ การที่สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จเป็นองค์กรในระดับแนวหน้าได้นั้นต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก การบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นสิ่งที่ช่วยให้การขับเคลื่อนนโยบาย

และกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 28) งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้กับสถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารวิชาการ โดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนวการศึกษา
11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่บุคลากร ครอบครัวยุวกองคกร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 19–33) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วยขอบข่าย ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยพยายาม บูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

1.5 นิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ให้สมดุลกันปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเครือข่าย
ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

2.3 จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในทุกกลุ่มสาระโดยเน้นในเรื่องการ
นิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนา
การเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

2.4 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูตามความเหมาะสม

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

3.1 กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

3.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรม

3.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้น
การประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน

3.4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน
จากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.5 พัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงาน
วิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

4.2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อันแต่ละ
กลุ่มการเรียนรู้ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน
งานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล
ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.1 ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียน
การสอนและการบริหารงานวิชาการ

5.2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

5.3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน
ด้านวิชาการ

5.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5.5 การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

6.1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงจัดตั้ง และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

6.2 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

6.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูให้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบครัวกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การนิเทศการศึกษา

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

7.2 มีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา

7.3 ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

7.4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการ นิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษาแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือสร้างเครือข่ายการนิเทศ การศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา

8.1 จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยง กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน

8.2 ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

8.3 ติดตามประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษา ในสถานศึกษา

8.4 ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในสถานศึกษา

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.1 จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รับรองการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

9.2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่ การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.)

9.3 วางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาดำเนินพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องประสานความร่วมมือ กับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

9.4 ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาประสานงานกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมิน สถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

10.1 มีการศึกษา สำนวจความต้องการและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

10.2 จัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิดและเทคนิคทักษะทางวิชาการ เพื่อการ พัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น การส่งเสริมให้ ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัด โดยบุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

10.3 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

11.1 ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา

11.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12.1 สืบค้นและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการให้ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อยู่ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การกำหนดแนวทางในการพัฒนางานวิชาการที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น มีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล กำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เน้นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลงานวิชาการ กระตุ้นให้บุคลากรดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ และเผยแพร่ผลการดำเนินงานออกสู่สาธารณะ เพื่อแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 28) สถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องแคล่ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้และตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ โดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้

1. การจัดทำแผนการงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการ คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

6. การตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการใช้งบประมาณ

7. การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

11. การวางแผนพัสดุ

12. การกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่ใช้เงิน งบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

14. การจัดหาพัสดุ

15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

17. การเบิกเงินจากคลัง

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

19. การนำเงินส่งคลัง

20. การจัดทำบัญชีการเงิน

21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 39-50) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงาน งบประมาณของสถานศึกษา ประกอบด้วยขอบข่าย ดังนี้

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ

1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา

1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา

- 1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
  - 2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
  - 2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
  - 2.3 การโอนเงินงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล
  - 3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน
  - 3.2 การประเมินผลการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
  - 4.1 การจัดทรัพยากร
  - 4.2 การระดมทรัพยากร
  - 4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์
  - 4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
  - 4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
  - 5.1 การเบิกจ่ายจากคลัง
  - 5.2 การรับเงิน
  - 5.3 การเก็บรักษาเงิน
  - 5.4 การจ่ายเงิน
  - 5.5 การนำเงินส่ง
6. การบริหารบัญชี
  - 6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
  - 6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
  - 6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
  - 7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา
  - 7.2 การจัดหาพัสดุ
  - 7.3 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง
  - 7.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี วางแผนการใช้งบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นของสถานศึกษา มีแผนการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ ยึดหลักการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดหาพัสดุให้ถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน กำหนดมาตรการการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างประหยัดคุ้มค่า มีกระบวนการในการควบคุม ตรวจสอบ การวิเคราะห์และการประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณและรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

ด้านการบริหารงานบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 31) เป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ ภายใต้กฎระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ และตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6. การลาทุกประเภท
7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
9. การสั่งพักราชการการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
12. การออกจากราชการ
13. การจัดทำระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

18. การส่งเสริมวินัยคุณธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 51) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคล

ไว้ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

1.1 การวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน

1.2 การกำหนดตำแหน่ง

1.3 การขอเลื่อนตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาและวิทยฐานะข้าราชการครู

2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

2.1 ดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากรณีได้รับมอบหมายจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

2.2 การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

2.3 การแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.4 การบรรจุกลับเข้ารับราชการ

2.5 การรักษาราชการแทนและรักษาการในตำแหน่ง

3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.1 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2 การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

3.4 การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน

3.5 เงินวิทยฐานะและค่าตอบแทนอื่น

3.6 งานทะเบียนประวัติ

3.7 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.8 การขอมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.9 งานขอหนังสือรับรอง งานขออนุญาตให้ข้าราชการไปต่างประเทศงาน ขออนุญาตลาอุปสมบท งานขอพระราชทานเพลิงศพ การลาศึกษาต่อ ยกย่องเชิดชูเกียรติและ ให้ได้รับเงินวิทยพัฒน์ และการจัดสวัสดิการ การดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่เกี่ยวข้อง

4. วินัยและการรักษาวินัย

4.1 กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

4.2 กรณีความผิดร้ายแรง

4.3 การอุทธรณ์

4.4 การร้องทุกข์

4.5 การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย

5. งานออกจากราชการ

5.1 การลาออกจากราชการ

5.2 การให้ออกจากราชการ กรณีไม่พันทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ

5.3 การออกจากราชการ กรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป

5.4 การให้ออกจากราชการไว้ก่อน

5.5 การให้ออกจากราชการ เพราะเหตุรับราชการนานหรือเหตุทดแทน

5.6 กรณีมีมลทินมัวหมอง

5.7 กรณีได้รับโทษจำคุก โดยคำสั่งของศาล หรือรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการและจัดทำแผน อัตรากำลังโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เสนอความต้องการบุคลากรใน สาขาที่ขาดแคลนรวมถึงเสนอความเห็นและข้อมูลเกี่ยวกับการรับย้ายต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตาม ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพตนเอง ตามความต้องการ ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพตนเองตามความต้องการ วาง แผนการพัฒนาบุคลากรอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง มอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติตาม ความสามารถและส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นทีม กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของ บุคลากรและชี้แจงต่อประชาคมภายใน สถานศึกษาดำเนินทางวินัยต่อบุคลากรที่กระทำผิด ตามกระบวนการอย่างยุติธรรม พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยยึดหลักความเป็นธรรมโปร่งใส ตรวจสอบได้และเชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ด้านการบริหารงานทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 28) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยทั้งนี้ให้เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผลการปฏิบัติงาน

20. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

21. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 64-72) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป

ดังนี้

1. การดำเนินงานธุรการ

2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

8. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

9. การจัดทำสำมะโนครัว

10. การรับนักเรียน

11. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษา

12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษ

13. การส่งเสริมกิจการนักเรียน

14. การประชาสัมพันธ์

15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยอื่น

17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

18. งานบริการสาธารณะ

19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า เป็นการดำเนินงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการบริหารงานในฝ่ายต่าง ๆ การพัฒนาภาคีเครือข่ายการศึกษาเพื่อสนับสนุนสถานศึกษา พัฒนาระบบการบริหารองค์กรให้มีคุณภาพ พัฒนาอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และที่สำคัญคือการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อ

การศึกษาตามความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาและมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ของโรงเรียน เพื่อเผยแพร่กิจกรรม รางวัล ผลงาน ของนักเรียน ครู และสถานศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อชุมชน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานทั้งด้าน งานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงทฤษฎีของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

สัมมา รัตนีย์ (2560, หน้า 35-36) กล่าวว่า วิวัฒนาการทางการบริหารนั้นมีตั้งแต่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ซึ่งตกอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมาในระยะเริ่มแรกยังมีลักษณะเป็นเพียงแนวคิดหรือข้อเสนอที่ยังไม่ชัดเจน ถือว่ายังเป็นยุคของนักบุกเบิกทางทฤษฎีรุ่นแรก ต่อมาจนถึงช่วงปลายทศวรรษที่ 18 ก็เริ่มมีการพัฒนาศาสตร์ทางการบริหารขึ้นมาอย่างมีหลักการเป็นแบบดั้งเดิม

จากนั้นก็มีการวิวัฒนาการสู่การบริหารเชิงพฤติกรรม การบริหารเชิงระบบ การบริหารเชิงสถานการณ์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ สู่การบริหารตามแนวโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันตามลำดับ ดังนี้

1. ทฤษฎีการบริหารยุคดั้งเดิม ที่ปฏิบัติงานตามที่หัวหน้าสั่งหรือกำหนดตามแบบแผนที่เคยปฏิบัติกันมาหรือตามกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้สืบทอดกันมา
2. ทฤษฎีการบริหารแบบทฤษฎีหลัก ที่เน้นประสิทธิภาพใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์การทำงานโดยพยายามหาวิธีการที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน มีหลักการและกระบวนการบริหารที่ชัดเจนมีการจัดองค์การและระบบการทำงานแบบเป็นทางการชัดเจน จำแนกเป็น 3 ทฤษฎีคือ ทฤษฎีเชิงวิทยาศาสตร์ ที่มุ่งหาวิธีที่ดีที่สุดในการทำงาน ทฤษฎีการบริหารจัดการ มุ่งกำหนดหลักการทำการบริหารไว้ และเชื่อว่าหากมีการฝึกอบรม ก็สามารถทำให้เป็นนักบริหารที่มีความสามารถได้ และทฤษฎีการบริหารแบบราชการ ที่มุ่งเน้นความเป็นเหตุเป็นผลในองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การแทนที่จะปล่อยให้ไปทำตามอำเภอใจของนักบริหารหรือเจ้าของกิจการ
3. ทฤษฎีการบริหารแนวมนุษยสัมพันธ์ อันเป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของ Elton Mayo ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของบุคคลที่ปฏิบัติงานกับผลผลิตในการทำงานที่เรียกว่าเป็น Hawthorne Effects การบริหารจึงปรับเปลี่ยนมานั้น

ในเรื่องของคน และคุณค่าของความเป็นคนในการทำงาน ใช้จิตวิทยาช่วยในการทำงานและใช้พฤติกรรมสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน

4. ทฤษฎีการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์และวิทยาการจัดการเป็นการบริหารที่ประยุกต์ใช้หลักการของพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ในการทำงาน โดยเน้นและให้ความสนใจ เรื่องพฤติกรรมบุคคล กลุ่มองค์การในการทำงานในองค์การเป็นพิเศษ ได้แก่ บุคคลและองค์การ การตัดสินใจ แรงจูงใจ การสื่อสาร ภาวะผู้นำ บรรยากาศขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ องค์การแห่งการเรียนรู้ ฯลฯ

5. ทฤษฎีการบริหารเชิงระบบ เป็นการบริหารที่พิจารณาองค์การและการทำงานโดยภาพรวม หรือการบริหารแบบองค์รวม โดยพิจารณาหน่วยงานหรือองค์การเป็นระบบสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ใช้ทฤษฎีระบบในการพิจารณาการดำเนินงาน โดยประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ระบบ และเทคนิคระบบ ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบจากแต่ละส่วน แล้วปรับปรุง ทุกส่วนเข้าสู่สภาพโดยรวม พัฒนาการทำงานแบบระบบที่เชื่อมโยงกัน ทั้งระบบตลอดจนพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร

6. ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ เป็นการบริหารโดยยึดหลักการวิเคราะห์งาน การวิเคราะห์คน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดแบบการบริหารหรือวิธีการทำงานที่เหมาะสมของผู้บริหารโดยภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน ให้ประสบผลสำเร็จในสถานการณ์แต่ละสถานการณ์

7. ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการบริหารที่ต้องเข้าใจสถานการณ์ในอนาคต โดยวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และข้อจำกัดของหน่วยงานปัจจุบันเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์หรือสภาพในอนาคตที่ต้องการให้เด่นชัดโดยเน้นคุณภาพการแข่งขัน การประสบผลสำเร็จแบบเอาดีเอาเด่น เป็นเยี่ยมหรือเป็นเลิศ มีการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม มีการวางแผนและบริหารตามแนวกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้

8. ทฤษฎีการบริหารแนวโลกาภิวัตน์ เป็นการบริหารองค์กรที่มีการแข่งขันสูงมุ่งผลสำเร็จโดยรวดเร็วเป็นการบริหารที่ดำเนินการตามแนวมาตรฐานสากลต่าง ๆ เช่น ISO 9000 ISO 14000 ระบบประกันคุณภาพ (SQC, TQM, QS ฯลฯ) และการประกันคุณภาพ (QA) ที่ถูกกำหนดขึ้น

Johnson and Johnson (1975, p. 6) กล่าวว่า ทฤษฎีการบริหารจัดการสถานศึกษา คือ ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Theory) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติหรือความรู้สึกที่มีต่องานต่อองค์กรต่อเพื่อนร่วมงานตลอดจนพฤติกรรมหรือการกระทำของคนที่เกิดขึ้นในการทำงาน

2. ส่วนที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน

Hoy and Miskel (2001, p. 6) กล่าวว่า ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาเป็นชุด (Set) ของ แนวคิด (Concepts) คติฐาน (Assumptions) และข้อยุติ (Generalizations) ที่พรรณนา ความรู้ความเกี่ยวข้องของสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและนำมาอธิบายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใน องค์การทางการศึกษา

Douglas (2002, pp. 35–50) กล่าวว่า ทฤษฎีการบริหารงานบุคคลในการบริหาร มีการนำทฤษฎีเชิงจิตวิทยามาใช้จำนวนมากเพราะการบริหารเป็นการทำงานกับคน และทฤษฎี จิตวิทยาก็พูดถึงเรื่องคน การศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการควบคุมกำกับพฤติกรรมของ มนุษย์การสร้างแรงจูงใจในการทำงานและภาวะผู้นำจึงเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้บริหาร แนวคิดพฤติกรรมองค์การและสรุปว่า กิจกรรมการบริหารจัดการล้วนมีสาเหตุรากฐานมาจาก ทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์ (Human Behaviors) ซึ่งเป็นไปตามกรอบทฤษฎี (Personnel Management Theory) การบริหารงานบุคคลซึ่งมีสาระสำคัญ มีดังนี้

1. วิธีการจูงใจคนมีอยู่ 2 วิธีคือ

1.1 จูงใจตามแบบทฤษฎี X (Theory X) ทศนคติของผู้บริหารแบบเก่ามักมองคน ผู้ใต้บังคับบัญชาแบบเก่า (Traditional) คือมองแบบทฤษฎี X โดยคิดว่าคนที่ทำงานส่วนใหญ่ แทนทุกคนล้วนเป็นคนเกียจคร้านชอบเกียจงานขาดความรับผิดชอบ เห็นแก่ตัวไม่ยินดียินร้าย กับผลประโยชน์ส่วนรวม ชอบเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ และมีทัศนคติไม่ดีชอบต่อต้าน การเปลี่ยนแปลงวิธีการบังคับให้คนทำงานคือผู้บริหารต้องทำหน้าที่สั่งการบังคับบัญชา ตรวจสอบควบคุมลูกน้องอย่างใกล้ชิดต้องกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับขึ้นมาเพื่อให้คนทำตาม ลงโทษคนที่ทำผิด และให้รางวัลคนที่ทำงานดี

1.2 จูงใจตามแบบทฤษฎี Y (Theory Y) นักบริหารที่มองคนแบบทฤษฎี Y จะมีความคิดว่าคนทุกคนต่างมีโอกาสเป็นคนที่มีความขยันขันแข็งสามารถรับผิดชอบและ ควบคุมตนเองได้ทุกคนมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและ จะทุ่มเทให้กับงาน และองค์การอย่างเต็มที่โดยต้องการเพียงการสนับสนุนและกำลังใจเท่านั้น ทุกคนสามารถมีความคิดริเริ่มในการทำงานแก้ไขปัญหา และมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองได้ ถ้าได้รับโอกาสวิธีการสร้างสิ่งจูงใจและแรงบันดาลใจเพื่อให้คนอยากทำงานตั้งใจทำงานมี ความรับผิดชอบและควบคุมตนเองได้

2. การที่ผู้บริหารจะเลือกใช้วิธีการจูงใจคนแบบใดขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้บริหารว่า จะมองคน (ผู้ใต้บังคับบัญชา) แห่งไหนผู้บริหารอาจมองคนได้ 2 แบบ คือ

2.1 ถ้ามองแบบทฤษฎี X จูงใจแบบดั้งเดิม

2.2 ถ้ามองแบบทฤษฎี Y จูงใจแบบมนุษยสัมพันธ์

2.3 แนวความคิดตามแบบทฤษฎี Z (Theory Z) ทฤษฎี Z (Theory Z) คือการบริหารงานแบบญี่ปุ่นที่มีลักษณะเด่น คือ เป็นการจ้างงานตลอดชีพ การประเมินผลงาน การเลื่อนตำแหน่งแบบช้า ๆ มีความสัมพันธ์กับระบบการจ้างงานตลอดชีพและระบบอาวุโส การทำงานที่ถนัด มีการควบคุมแบบไม่เด่นชัด การร่วมตัดสินใจ ความผูกพันทั้งหมด

3. พนักงานสามารถยอมรับจุดมุ่งหมายขององค์กรได้หากใช้ความพยายามส่วนตัวที่มีอยู่อย่างเต็มที่สรุปได้ว่าทฤษฎีการบริหารงานบุคคลประกอบด้วยการบริหารงานตามทฤษฎี Z (Theory Z) แบบญี่ปุ่นการบริหารตามทฤษฎี Z ให้เข้ากับพฤติกรรมองค์กรซึ่งมีวิธีการสร้าง

สิ่งจูงใจและแรงบันดาลใจ เพื่อให้คนอยากทำงานตั้งใจทำงานมีความรับผิดชอบและควบคุมตนเองได้โดยมีผู้บริหารเป็นหัวหน้าทีมที่คอยให้คำแนะนำให้กำลังใจกับผู้ร่วมทีม ในฐานะเพื่อร่วมงาน ไม่ใช่ผู้คุมที่คอยข่มขู่ลงโทษตลอดเวลาต้องทำให้เป้าหมายของคน และขององค์กรตรงกัน นั่นคือความสำเร็จ ความก้าวหน้าขององค์กร ความสำเร็จความก้าวหน้าของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกคน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานและคนในสถานศึกษาของผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้นำในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีของการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ 2) ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาเป็นชุด 3) ทฤษฎี X (Theory X) 4) ทฤษฎี Y (Theory Y) 5) ทฤษฎี Z (Theory Z) 6) ทฤษฎีการบริหารยุคดั้งเดิม 7) ทฤษฎีการบริหารแบบทฤษฎีหลัก 8) ทฤษฎีการบริหารแนวมนุษยสัมพันธ์ 9) ทฤษฎีการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์และวิทยาการจัดการ 10) ทฤษฎีการบริหารเชิงระบบ 11) ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ 12) ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และ 13) ทฤษฎีการบริหารแนวโลกาภิวัตน์

แนวคิดและทฤษฎีของภาวะผู้นำดิจิทัล

ความหมายของภาวะผู้นำ

ความหมายของคำว่า “ภาวะผู้นำ” มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ในลักษณะต่าง ๆ ตามมุมมองของแต่ละบุคคล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิเชียร วิทย์อุดม (2550, หน้า 3) กล่าวว่า ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำจะต้องมีบุคลิกภาพพิเศษหลายอย่าง สามารถที่จะบังคับบัญชาบุคคลอื่นได้โดยอาศัยอำนาจหน้าที่จากตำแหน่งและบารมีที่ได้จากตัวของเขาเอง เป็นเครื่องมือและสามารถสร้างอิทธิพลต่อ

ผู้ใต้บัญชาให้มา ความน่าเชื่อถือ ร่วมมือหรือยอมรับในตัวของเขาได้ ไม่ว่าจะเป็นคนบุคลิกภาพ ลักษณะของความเป็นผู้นำ ความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่ม เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มหรือขององค์กร

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 96-97) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ หมายถึง การผสมกันของคุณลักษณะ ทักษะ และพฤติกรรม ซึ่งเน้นศึกษาถึงสิ่งที่ผู้นำพูดและสิ่งที่ผู้นำทำ โดยมุ่งจะหาแบบพฤติกรรมที่ดีที่สุดในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ที่ผู้นำใช้ปฏิสัมพันธ์กับผู้ตาม โดยมีพัฒนาการในกลุ่มนี้ ดังนี้

1. แบบภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยไอโอวา (Iowa State University Leadership Style)

1.1 ผู้นำแบบอำนาจนิยม (Autocratic Leadership Style) ผู้นำแบบนี้ตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับตัวผู้นำเอง คิดถึงผลงาน ไม่คิดถึงคนบางครั้งทำให้เกิดศัตรูผู้นำลักษณะนี้จะใช้ได้ในช่วงภาวะวิกฤติเท่านั้น ผลของการมีผู้นำลักษณะนี้จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง และไม่เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.2 ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leadership Style) ใช้ในการตัดสินใจของกลุ่มหรือให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นของส่วนรวม ทำงานเป็นทีม มีการสื่อสารแบบสองทาง ทำให้เพิ่มผลผลิตและความพึงพอใจในการทำงาน บางครั้งการอิงกลุ่มทำให้ใช้เวลานานในการตัดสินใจ ระยะเวลาที่เร่งด่วน ผู้นำลักษณะนี้ไม่เกิดผลดี

1.3 ผู้นำแบบอิสระเสรีนิยม (Laissez-Faire Leadership Style) ให้อิสระกับผู้ใต้บังคับบัญชาเต็มที่ในการตัดสินใจแก้ปัญหา ไม่มีการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน ไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีระเบียบ จะทำให้เกิดความคับข้องใจหรือความไม่พอใจของผู้ร่วมงานได้ และได้ผลผลิตต่ำ การทำงานของผู้นำลักษณะนี้เป็นการกระจายงานไปที่กลุ่ม ถ้ากลุ่มมีความรับผิดชอบและมีแรงจูงใจในการทำงานสูง ก็จะสามารถควบคุมกลุ่มได้ดี มีผลงานและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วันเพ็ญ รัตนอนันต์ (2555, หน้า 23) กล่าวโดยสรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นในการบริหารและการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความต้องการและความพึงพอใจ โดยจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามองการไกลที่มุ่งไปสู่ประโยชน์ของสถานศึกษา เกิดเป็นความภาคภูมิใจในตนเอง ผู้บริหารต้องแสดงวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลและถ่ายทอดไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล และมีเทคนิคการมอบหมายงานที่ดี

ผกากรอง ศรีประโหม (2558, หน้า 19) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถในการทำงาน ที่มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่ม เป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำ ที่สามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย โดยใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อมให้สมาชิกในกลุ่มทำตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตามหรือผู้ใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย

สุธาสิณี สิงห์ประโคน (2558, หน้า 20) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถในการใช้กระบวนการในการบริหารงาน ใช้อำนาจหรืออิทธิพลที่มีอยู่ในตนเอง ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับผิดชอบในหน้าที่ ส่งเสริมผู้ร่วมงาน กล้าตัดสินใจ ซึ่งวัดได้จากการแสดงออกในการกระทำของผู้นำ และสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

รัญจวน สาธูงา (2558, หน้า 11) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการใช้อิทธิพลและอำนาจหน้าที่ตลอดจนความรู้ความสามารถและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของผู้นำ ในการสร้างศรัทธาและโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ขององค์กร

ธนาพงศ์ ปราณิบุตร (2559, หน้า 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำหรือผู้บริหารที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจหรือจูงใจ ผู้ตาม ผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ร่วมมือด้วยความเต็มใจ เลื่อมใสศรัทธา เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ความสัมพันธ์และสถานการณ์ซึ่งผลสำเร็จของงานคุณได้จากประสิทธิภาพประสิทธิผลของงาน ความพึงพอใจของสมาชิกและผู้รับบริการ

อรสา มาสิงห์ (2560, หน้า 15) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการ วิธีการคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล ในการโน้มน้าวชักนำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์กรให้ร่วมมือกันทำงาน ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ปวีณธิดา ลำขาว (2560, หน้า 16) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการที่ผู้นำสร้างความชัดเจนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้รับรู้ว่าจะไรคือความสำคัญ โดยผู้นำเป็นผู้ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก หรือสั่งการ บังคับบัญชาการ ประสานงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ เพื่อให้กิจการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่ต้องการ

จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 89) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล คือ ผู้นำแห่งการเรียนรู้ในยุคข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยี เป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้ ดังนั้น ผู้นำที่มีภาวะการเรียนรู้ด้านดิจิทัล จึงต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะต้องใช้ทั้งการสื่อสารในองค์กรและเครือข่ายที่มีอยู่ทั่วโลก

ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ไร้พรมแดนและต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ภาวะผู้นำยุคนี้จึงต้องเป็นผู้นำที่เรียกได้ว่า เป็นผู้นำที่มีอาชีพทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการอบรมสัมมนา การศึกษาดูงานและการปฏิบัติการ รวมทั้งต้องมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะมาขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง

ภักทริยากุล แก่นแก้ว (2561, หน้า 25) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการหลอมความแตกต่างทางความคิด ความสนใจ ความต้องการ หรือพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์กรให้หันไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีศิลปะ ไม่มีความขัดแย้งในองค์กรในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

สกุลกานต์ โกสีลา (2561, หน้า 12) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง อำนาจ อิทธิพล หรือพฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้แสดงออกบ่อย ๆ ซึ่งจะถูกรับรู้ได้โดยครูเพื่อกระตุ้นให้ครูปฏิบัติตนตามแนวคิดของตนเอง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้ เนื่องจากผู้นำมีอำนาจ อิทธิพลในการปฏิบัติงานที่เป็นภาวะผู้นำ

Owens (2004, p. 263) สรุปว่า สภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง สภาวะที่เกิดขึ้นในกลุ่มคน ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการใช้อิทธิพลเหนือผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด ลดความขัดแย้งกับผู้อื่น เป็นการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ตาม

Bass (1990) ได้สรุปรวบรวมความหมายของ ภาวะผู้นำตามที่มีผู้ให้ไว้และได้จำแนกความหมายของภาวะผู้นำออกเป็น 12 กลุ่ม ดังนี้

1. ภาวะผู้นำในฐานะที่เน้นกระบวนการของกลุ่ม (Leadership as a Focus of Group Processes) ตามแนวคิดนี้ กำหนดตำแหน่งของผู้นำเป็นจุดศูนย์กลางหรือจุดแกนกลางของกิจกรรมของกลุ่มนี้ นิยามภาวะผู้นำตามแนวคิดนี้จึงมักสะท้อนผู้นำเป็นจุดรวมของความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน

2. ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นบุคลิกภาพและผลของบุคลิกภาพ (Leadership as Personality and its Effects) คำนิยามต่าง ๆ ของภาวะผู้นำตามแนวคิดนี้ ส่วนใหญ่จะให้ความหมายภาวะผู้นำโดยยึดหลักด้านคุณลักษณะประจำตัว (Personality Attributes) หรือคุณสมบัติที่เป็นจุดเด่นของตัวผู้นำเอง ซึ่งสามารถทำให้ผู้อื่นเต็มใจที่จะปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จ

3. ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นการกระทำหรือพฤติกรรม (Leadership as an Act or Behavior) เป็นนิยามที่มีแนวคิดเน้นพฤติกรรม หรือการกระทำในส่วนของผู้ผู้นำที่มีผลให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำขึ้นในบุคคลอื่นรวมทั้งการกระทำของผู้นำร่วมกับผู้อื่นในการ

ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน คำนิยามเหล่านี้เป็นความพยายามที่จะหาคำตอบว่า “ผู้นำทำอะไร”

4. ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมาย (Leadership as an Instrument of Goal Achievement) ความหมายของภาวะผู้นำตามแนวคิดนี้เชื่อว่า ภาวะผู้นำเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ช่วยในการจูงใจและการประสานงานขององค์การ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

5. ภาวะผู้นำในฐานะเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ (Leadership as an Emerging Effect of Interaction) แนวคิดของความหมายภาวะผู้นำกลุ่มนี้ ไม่เชื่อว่าภาวะผู้นำเป็นเหตุ (Cause) ทำให้เกิดการกระทำของกลุ่ม แต่เชื่อว่าภาวะผู้นำเป็นผล (Result) ที่เกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสมาชิกของกลุ่มมากกว่า กล่าวโดยสรุปนิยามภาวะผู้นำกลุ่มนี้ว่าภาวะผู้นำเป็นผล หรือสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มเป็นหลัก

6. ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นความแตกต่างของบทบาท (Leadership as a Differentiated Role) เป็นกลุ่มของนิยามที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีบทบาท (Role Theory) ซึ่งมีมุมมองที่ว่าสมาชิกของระบบทางสังคมจะมีบทบาทที่แตกต่างกันตามความจำเป็นในการทำให้ระบบสังคมนั้นเจริญก้าวหน้าภาวะผู้นำเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม (กลุ่ม) สมาชิกแต่ละคนจะมีบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบงานที่ตนได้รับมอบหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ภาวะผู้นำในแนวนี้จึงเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากการบูรณาการบทบาทของบุคคลอื่นเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่ระบบสังคม

7. ภาวะผู้นำในฐานะที่มุ่งด้านโครงสร้าง (Leadership as the Initiation Structure) ทศนะภาวะผู้นำในแนวนี้เห็นว่า เป็นกระบวนการในการริเริ่มและดำรงรักษาโครงสร้างของบทบาทและรูปแบบความสัมพันธ์ของบทบาทต่าง ๆ มีการระบุหน้าที่ของภาวะผู้นำในการทำให้ระบบการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามโครงสร้างบริหารจัดการขององค์การ

8. ภาวะผู้นำในฐานะเป็นศิลปะที่ก่อให้เกิดการยินยอมตาม (Leadership as the Art of Inducing Compliance) เป็นกลุ่มของนิยามที่มองภาวะผู้นำในแง่การหลอหลอมกลุ่มเข้ากับเจตจำนงความต้องการและความปรารถนาของผู้นำ มุมมองของการเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการยินยอมตาม และเป็นการใช้อิทธิพลในลักษณะทิศทางเดียว คือ จากผู้นำถึงผู้ตาม โดยไม่สนใจต่อความต้องการของ ผู้ตามนิยามภาวะผู้นำจึงมองผู้นำเป็น ผู้ควบคุมทางสังคมต่อบุคคลอื่นหรือภาวะผู้นำเป็นศิลปะที่ก่อให้เกิดการยินยอมที่ผู้อื่นยอมปฏิบัติในสิ่งที่ผู้นำต้องการ

9. ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นการใช้อิทธิพล (Leadership as the Exercise of Influence) คำว่า “อิทธิพล” มีความหมายกว้างที่เป็นการใช้ความพยายามด้วยวาจาและการกระทำให้เกิดการเห็นคล้อยตาม หรือเป็นกิจกรรมของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่สามารถก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติให้ไปสู่เป้าหมายเมื่อคนเหล่านั้นเห็นพ้องกัน หรือมีความต้องการเช่นเดียวกัน

10. ภาวะผู้นำในฐานะเป็นรูปแบบของการจูงใจ (Leadership as a Form of Persuasion) (Larson, 1994, p. 525, อ้างอิงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2559, หน้า 6) ได้ให้นิยามภาวะผู้นำว่าสะท้อนถึงการชักจูงให้ผู้อื่นเห็นด้วยวิธีการใช้เหตุผลอย่างเชื่อมั่นเพื่อให้เกิดการเห็นดีเห็นงามตามตน ดังตัวอย่างที่อดีตประธานาธิบดีไอเซนเฮอว์ของสหรัฐอเมริกาให้นิยามของภาวะผู้นำว่าภาวะผู้นำคือความสามารถในการตัดสินใจว่าต้องทำอะไร และการทำให้ผู้อื่นต้องการที่จะทำตามการตัดสินใจนั้น

11. ภาวะผู้นำในฐานะความสัมพันธ์ของอำนาจ (Leadership as a Power Relationship) เป็นการนิยามภาวะผู้นำที่มาจากบทบาทการใช้อำนาจ (French and Raven, 1959, p. 152, อ้างอิงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2559, หน้า 6) นิยามภาวะผู้นำจากแง่มุมในความสัมพันธ์ของอำนาจแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกของกลุ่ม เช่น ความสัมพันธ์ของอำนาจระหว่างบุคคล (Interpersonal Power) เป็นผลที่เกิดจากอำนาจต่าง ๆ ได้แก่ อำนาจจากการอ้างอิง (Referent) อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert) อำนาจจากการให้รางวัล (Reward) อำนาจจากการบังคับ (Coercive) และอำนาจตามกฎหมาย (Legitimate)

12. ภาวะผู้นำในฐานะเป็นการผสมผสานขององค์ประกอบต่าง ๆ (Leadership as a Combination of Elements) นิยามของภาวะผู้นำตามแนวนี้เกิดขึ้นจากการผสมผสานนิยามต่าง ๆ ของภาวะผู้นำเกิดเป็นนิยามภาวะผู้นำขึ้นใหม่ที่ให้ความหมายที่กว้างขวางครอบคลุมหลายด้านได้มากขึ้น

Baird (2008, pp. 9–10) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อำนาจที่ตนมีอยู่ในการชักนำหรือโน้มน้าวจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาภายในองค์กรหรือกลุ่มคนในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพที่สุดตามจุดหมายขององค์กรร่วมกันตามที่กำหนด

Dubrin (2010, p. 198) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่น และให้การสนับสนุนเพื่อให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายจากความหมายของภาวะผู้นำดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การแสดงพฤติกรรมการใช้ อิทธิพลของผู้นำ ซึ่งพึงพาเทคโนโลยีและสารสนเทศในด้านทักษะความรู้และประสบการณ์

ในการควบคุมเทคโนโลยีเพื่อยุทธศาสตร์ ในฐานะผู้นำ องค์การซึ่งใช้ทักษะความสามารถในการโน้มน้าวใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้กลุ่มไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การแสดงพฤติกรรมการใช้อิทธิพลของผู้นำ ซึ่งพึ่งพาเทคโนโลยีและสารสนเทศในด้านทักษะความรู้และประสบการณ์ในการควบคุมเทคโนโลยีเพื่อยุทธศาสตร์ ในฐานะผู้นำองค์การซึ่งใช้ทักษะความสามารถในการโน้มน้าวใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้กลุ่มไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน

ความหมายของยุคดิจิทัล

นักวิชาการได้ให้ความหมายของยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2563) ให้ความหมายของยุคดิจิทัลว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและนำเทคโนโลยีมาใช้ในธุรกิจ ในยุคดิจิทัล ตั้งแต่การ วางรากฐานเป้าหมาย ไปจนถึงการดำเนินธุรกิจและส่งต่อคุณค่าให้แก่ผู้บริโภค ไม่เพียงแต่ภาค การปฏิบัติการที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง แต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมที่องค์กร และบุคลากรทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงพนักงานตำแหน่งล่างสุดจะต้องมีส่วนร่วมใน การปรับตัวไปสู่ยุค 4.0 เพื่อเพิ่มศักยภาพให้องค์กรสามารถแข่งขันได้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560, สื่อออนไลน์) ให้ความหมายของยุคดิจิทัลว่า หมายถึง ยุคที่มีเทคโนโลยี ดิจิทัลเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน ส่งผลให้ต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้อง กับบริบทของการเปลี่ยนแปลงเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่ เหมาะสม เช่น การสูญเสียการเป็นส่วนตัว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การโจรกรรม ข้อมูล การโจมตีทางไซเบอร์ (Cyber) เป็นต้น

Subbrain (2019, Online) ให้ความหมายยุคดิจิทัลว่า หมายถึง สิ่งในโลกของเรากำลังให้ความสำคัญทั้งในด้านธุรกิจการทำงาน ด้านสาธารณสุขไปจนถึงการใช้ชีวิตประจำวันของคนทั่วไป ดิจิทัลที่ว่าเป็นการกล่าวถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นมาเพื่อช่วยให้ชีวิตของผู้คนสะดวกสบายยิ่งขึ้น และสนองความต้องการของมนุษย์ในรูปแบบใหม่

Netizen (ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) ให้ความหมายของยุคดิจิทัลว่า หมายถึง ยุคที่มีการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลเข้ามาใช้ในอุตสาหกรรม สามารถช่วยเพิ่มผลผลิต เพิ่มผลงาน โดยใช้เวลา

น้อยลงและ สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการได้ ทั้งยังช่วยให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศ

Ibiz (ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) ให้ความหมายของยุคดิจิทัลว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงแนวความคิด และนำเทคโนโลยีมาใช้ในธุรกิจในยุคดิจิทัล ตั้งแต่การวางรากฐาน เป้าหมาย ไปจนถึงการดำเนินธุรกิจและส่งต่อคุณค่าให้แก่ผู้บริโภค ไม่เพียงแต่ภาคการปฏิบัติการที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง แต่สิ่งนี้รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมขององค์กรและบุคลากรทุกภาคส่วน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมีความก้าวหน้า และเทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ ด้านการ ติดต่อสื่อสาร ด้านการศึกษา เป็นเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการใช้ ชีวิต และตอบสนองความต้องการของคนรุ่นใหม่

ภาวะผู้นำกับการบริหารในยุคดิจิทัล

บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร ได้แก่ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวัดผลและการ มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ภัทรพร ธัญกิจเจริญสิน (2558) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร มีดังนี้วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวัดผลและการประเมินผล จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ต้องลักษณะ บุญธรรม (2559) จากกระแสการเปลี่ยนแปลง (Disruption) ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมเศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่เข้ามามีบทบาท คือ ดิจิทัลเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาททั้งในชีวิตประจำวัน และระบบเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมากจนเป็นกระแส Digital Disruption เกิดขึ้น ภาวะผู้นำถือเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จ จากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ส่งผลให้ภาวะผู้นำจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ใหม่ ที่จากเดิมผู้นำมีหน้าที่เพียงแค่วางแผนและบริหารจัดการให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่เนื่องจากในปัจจุบันมีกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย และรวดเร็วโดยเฉพาะดิจิทัลเทคโนโลยีที่

เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ดังนั้นนอกจากผู้นำจะมีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการกำหนดกลยุทธ์ นวัตกรรมหรือกำหนดมาตรการเชิงรุกต่าง ๆ เพื่อเสริมจุดแข็งให้องค์กรในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา รวมไปถึงการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจถึงบุคลากรทุกระดับขององค์กรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบ ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างไม่ล้าสมัย ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาท และหน้าที่ที่แตกต่างไปจากเดิม

ภาวะผู้นำที่เรียกว่า Digital Leadership ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลจะมีบทบาท และหน้าที่ในการผลักดันองค์กรที่แตกต่างจากเดิมในหลายมิติ ดังนี้

1. เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโตอย่างรวดเร็ว ผู้นำต้องผสมผสานปัจจัย "3C" เข้าด้วยกันคือ Climate สภาพแวดล้อมการทำงาน Culture วัฒนธรรมองค์กร และ Creativity ความคิดสร้างสรรค์เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมการยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

2. ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลต้องผลักดันให้หน่วยงานคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องหากไม่มี S-Curve ใหม่ หรือมี "ซ้ำเกินไป" การเติบโตขององค์กรจะหยุดนิ่งและดิ่งลงอย่างรวดเร็ว เพราะการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลจะอยู่ได้ยาวภาวะผู้นำจะ "ชนะครั้ง เดียว" ไม่พอ Steven Jobs เป็นตัวอย่างของภาวะผู้นำที่ผลักดันบริษัทแอปเปิ้ลให้สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างประสบการณ์ให้ผู้ใช้งานที่แตกต่างกว่าเดิมออกสู่ตลาดทุกปี

3. เมื่อถึงเวลาต้องมีการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลสามารถปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยการสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ทั้งหมดหรือเปลี่ยนไปทำธุรกิจที่ใกล้เคียงสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่

4. การทำธุรกิจในยุคดิจิทัล ต้องเผชิญกับแรงกดดันจากเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและทำลายกิจการในองค์กรที่ปรับตัวไม่ทันจนล้มละลาย (Disruptive Technology) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลต้องกล้าที่จะพัฒนานวัตกรรมหรือบริการใหม่ ๆ มาแทนที่กิจกรรมหรือบริการเดิม ๆ ที่เริ่มล้าสมัย

5. ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลต้องเข้าใจคุณลักษณะของ "Digital Worker" เชื้อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) ที่คนเหล่านี้มี และเปิดโอกาสให้สามารถแสดงความคิดเห็นอิสระในการตัดสินใจสร้างผลงานเต็มที่

6. องค์การในยุคดิจิทัลเริ่มมีการนำระบบ Automation หรือหุ่นยนต์ (Robot) เข้ามาทำงานกับมนุษย์มากขึ้น เรียกว่า Collaborative Robot หรือ CoBot” ตามกฎ 3 อาซิมอฟ (Isaac Asimov) บิดาแห่งนิยายวิทยาศาสตร์ที่ใช้เป็นกรอบในการมนุษย์และหุ่นยนต์

กนกวรรณ โพธิ์ทอง (2559) ผู้วิจัยทัศน การเรียนการสอน ผลิตและความเป็นมืออาชีพ การจัดการและการดำเนินงาน การวัดและการประเมินผล สังคม กฎหมาย และปัญหาจริยธรรม

ธนกฤต พราหมณ์นุก (2560) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของบริหารรัฐทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการบริหาร มีการสนับสนุน การจัดการและการเทคโนโลยีสารสนเทศการวัดผลและประเมินผล เปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ชญัญญากัด ไยดี (2561) ภาวะนำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร เป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ด้านพัฒนาการเรียนรู้อยู่ยุคดิจิทัล ด้านอย่างมืออาชีพ ด้านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ทวิสันต์ วิชัยวงษ์ และยุภาภ ยูภาศ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะการยุคดิจิทัลจำเป็นต้องการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบไปด้วยการเปลี่ยนแปลงมิติวิสัยทัศน์ Vision ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทันสมัย ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีเข้ามาปรับในองค์กร มิติการสื่อสารที่แรงบันดาลใจ (Inspirational Communication) ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องทำการสื่อสารให้บุคลากรเกิดความรู้ความบรรลุวิสัยทัศน์วางไว้ เพื่อความรวดเร็วและลดการเกิดความผิดพลาดเกิดการกระตุ้นทางปัญญา (Intelligent stimulation) ผู้องค์กรในดิจิทัลจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในมิติภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (Supportive leadership) องค์การการสนับสนุนบุคลากรด้านต่าง ๆ เช่น การดูแลความเป็นอยู่ การให้องค์ความรู้ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจบางส่วน มิติการให้ ความสำคัญแก่พนักงาน (Personal recognition) มีการให้รางวัล คำชมเชยให้ผลตอบแทน และสวัสดิการที่ดี รวมทั้งต้องเข้าใจถึงศักยภาพและให้การสนับสนุนในด้านของความคิดให้กับบุคลากร และมีมิติสุดท้าย คือ มิติความหลากหลายของคนในองค์กร (Diversity) ภาวะผู้นำในองค์กรยุคดิจิทัลต้องมีการเรียนรู้พฤติกรรมความแตกต่างระหว่างบุคคล การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน และการให้รางวัลกับคนต่างยุคต่างสมัย

ธนชาติ วิวัฒน์ภูมิ (2561, สื่อออนไลน์) ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากทั้งในระบบเศรษฐกิจโลก

และในชีวิตประจำวันเทคโนโลยีดิจิทัลมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงนี้ ทำให้องค์กร และสมาชิกอื่นในองค์กรต้องมีการปรับตัว เตรียมตัว เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเพื่อตอบรับการเปลี่ยนแปลง บนพื้นฐานเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ที่เติบโต อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการรับมือ ต่อการ เปลี่ยนแปลง เพื่อเปลี่ยนถ่ายองค์กรไปสู่ยุคดิจิทัล หรือที่ เรียกว่า Digital Transformation ที่หมายถึงการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสร้างหรือพัฒนากระบวนการ ต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับการแข่งขันได้มากขึ้น ซึ่งการทำ Digital Transformation ไม่ใช่เพียงแค่การนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้กับกระบวนการต่าง ๆ ในการทำงานให้ สามารถทำงานได้สะดวกมากขึ้นเท่านั้น แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับการทำงาน ของทั้งองค์กรดังนั้นผู้นำ จะต้องเข้าใจทิศทาง การเปลี่ยนแปลงขององค์กร และทำให้องค์กรพร้อมที่จะเรียนรู้ทักษะใหม่ ตลอดเวลา รวมทั้งต้องตระหนัก และรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงของ ทุ้องค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

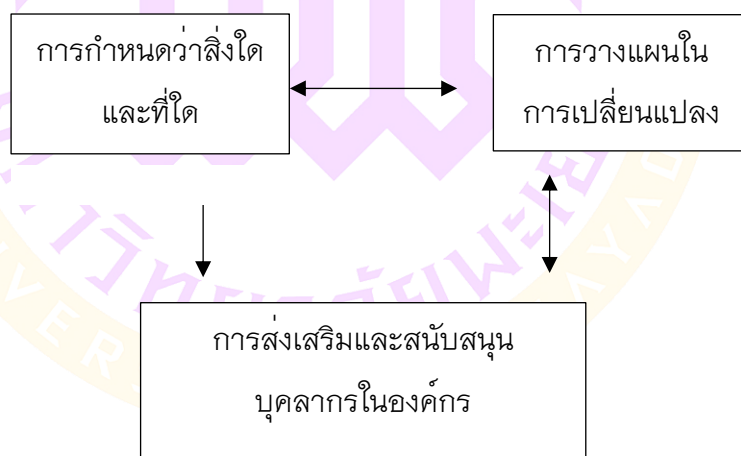
รุ่งรัตน์ พลชัย (2563) ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ดิจิทัล และมีภาวะการเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล (Digital Leadership) ซึ่งเทคโนโลยีเป็นประเด็นสำคัญ ที่ผู้นำต้องนำมาบริหารจัดการและเตรียมความพร้อมรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นลักษณะการบริหารของผู้นำในยุคดิจิทัลไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การกำหนดว่าสิ่งใดและที่ใดที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง (Define where change is needed most) โดยผู้นำต้องทำการสำรวจและต้องทำความเข้าใจสภาพการดำเนินงาน สภาพแวดล้อมทั่วไปโครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร ว่ามีส่วนใดได้รับผลกระทบ อย่างไรบ้าง และแต่ละส่วนนั้นได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด รวมไปถึงการค้นหาโอกาสหรือ แนวทางที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อเปลี่ยนถ่ายองค์กรไปสู่ ยุคดิจิทัลให้เหมาะสมต่อไป

2. การวางแผนในการเปลี่ยนแปลง (Choreograph the change) ในขั้นตอนนี้จะเป็น การออกแบบและการวางแผนกระบวนการเปลี่ยนถ่ายองค์กรไปสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งผู้นำจะต้องเริ่ม วางแผนด้วยการทบทวนว่าทั้งองค์กรและบุคลากรมีสมรรถนะหรือมีทักษะความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับใด มีจำนวนมากน้อยเพียงใด และมีทักษะใดที่จำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวางแผนในการ เปลี่ยนแปลงจะต้องคำนึงถึงบริบทของการจัดการเปลี่ยนแปลง (Change Management) และการออกแบบ กระบวนการที่มีความยืดหยุ่น โดยอาศัย "Agile Approach" ซึ่งเป็นแนวทาง

หรือกระบวนการที่ช่วยลดการทำงานที่เป็นขั้นตอน และงานด้านการทำเอกสารลง การนำบุคลากรที่มาจากหลายสายงาน มาทำงานร่วมกันอยู่ในทีมเดียวกันเพื่อทำความเข้าใจกับรายละเอียดของงานได้ง่ายขึ้น แล้วยังส่งผลถึงเรื่องการประสานงานกับส่วนงานต่าง ๆ ที่มีความคล่องตัวมากขึ้นเพื่อให้ 7 องค์กรสามารถเริ่มการเปลี่ยนได้อย่างยืดหยุ่นและรวดเร็ว รวมไปถึงการปรับรูปแบบในการ ทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3. การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรในองค์กร (Empower people) ให้มีการพัฒนา และส่งเสริมทักษะ ความรู้ความสามารถของบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เพื่อพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่ทำให้บุคลากรได้มีส่วนร่วม ผลักดันองค์กรในการทำ Digital Transformation เพื่อให้องค์กรสามารถเปลี่ยนไปสู่ยุคดิจิทัล ได้ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสิ่งที่ผู้นำต้องเรียนรู้ และเข้าใจ คือ หลักการผลักดัน องค์กรทำ Digital Transformation คือ "Empowering People to Drive Digital Transformation in Action" หน้าที่ของผู้นำในการบริหารงานยุคดิจิทัลนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะผู้นำต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดิจิทัล และสามารถปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเติบโต อย่างรวดเร็ว เพื่อนำพาองค์กรเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุปลักษณะ การบริหารในยุคดิจิทัลของผู้นำ ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงลักษณะการบริหารในยุคดิจิทัลของผู้นำ

บทบาทของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล

Stodd (2014) การทำความเข้าใจบทบาทของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล จะทำให้ผู้นำสามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งมีบทบาทแตกต่างกันตามแต่ละองค์กร บทบาทที่สำคัญ ๆ มี ดังนี้

1. ทำให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมในองค์กร องค์กรที่มีระบบการทำงานที่เป็นทางการ
2. ทำให้การทำงานเกิดความคล่องตัว
3. ทำให้เกิดความมีเหตุผลในการพัฒนาองค์กร
4. ทำให้ชุมชนที่อยู่เกิดความเข้มแข็ง
5. ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ
6. ทำให้เกิดความเป็นธรรม
7. ทำให้องค์กรมีการเติบโต
8. ทำให้เกิดการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ
9. ทำให้รับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดี
10. ทำให้เกิดภูมิปัญญาที่ไม่เคยมีมาก่อน

สรุปได้ว่าบทบาททั้ง 10 ประการของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ผู้นำที่ดีนั้นจะสามารถนำพาองค์กรไปได้อย่างถูกต้องทิศทาง และสร้างให้องค์กรประสบความสำเร็จในที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำพาลูกน้องไปได้อย่างถูกต้องทิศทางเช่นกัน และบริหารจัดการการทำงานตลอดจนด้านอื่น ๆ ให้ลูกน้องทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลนี้ตลอดจนส่งเสริมให้คนเหล่านั้นพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เหมาะกับโลกที่เปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับทุกองค์กร และการพัฒนาให้ทุกคนมีศักยภาพย่อมได้รับประโยชน์กันทุกฝ่าย ซึ่งหัวใจสำคัญที่เป็นตัวกลางที่จะทำให้ทุกอย่างเชื่อมกันได้อย่างลงตัวที่สุดก็คือผู้นำนั่นเอง

เทคโนโลยีกับการปฏิบัติงานสำนักงาน

สุรศักดิ์ วงศ์สันติ (2550, สื่อออนไลน์) การปฏิบัติงานสำนักงาน ต้องมีการบันทึกข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นหลักฐานของทางราชการ ซึ่งในบางงานอาจมีเรื่องของตัวเลขหรือรูปภาพ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในอดีต ผู้ปฏิบัติงานต้องพิมพ์เอกสารด้วยเครื่องพิมพ์ดีด ที่สามารถพิมพ์ได้ เพียงข้อความหรือตัวเลขไม่สามารถสร้างรูปภาพได้ ตลอดจนสามารถจัดทำสำเนาเอกสารได้ อย่างมากเพียงไม่กี่ฉบับเท่านั้นแต่ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้ในปัจจุบันได้มีการนำ คอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานสำนักงาน

อย่างแพร่หลาย เช่น พิมพ์หรือแก้ไขข้อความตัวเลข สร้างรูปภาพบันทึกและจัดการข้อมูล ได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ อันเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมาก นอกจากคอมพิวเตอร์ที่เป็นทรัพยากรด้าน เทคโนโลยีที่สำคัญของสำนักงานแล้วยังมีอุปกรณ์ เทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงานสำนักงาน ได้แก่ เครื่องสแกน, โปรเจคเตอร์, แผ่นซีดี, แฟลชไดร์, เครื่องแฟกซ์, โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ซึ่งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นิยมใช้ในการปฏิบัติงาน มีดังนี้

1. Microsoft Word เป็นโปรแกรมสำหรับงานพิมพ์เอกสาร สามารถลบ แก้ไขแทรก รูปภาพจัดรูปแบบ เปลี่ยนสี และรูปแบบของตัวอักษรได้ สามารถจัดทำจดหมายเวียน และยังมี พจนานุกรมตรวจสอบการสะกดคำ

2. Microsoft Excel เป็นโปรแกรมสำหรับงานด้านคำนวณ ตารางตัวเลข สร้างกราฟ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ มีฟังก์ชันทางการเงิน และสถิติ สามารถจัดการเอกสาร ตัวเลขกราฟ ให้มีรูปแบบสวยงามตามต้องการ

3. Microsoft PowerPoint เป็นโปรแกรมทางด้านนำเสนอข้อมูลในรูปแบบสไลด์ ซึ่งมีรูปแบบนำเสนอข้อความที่เข้าใจง่าย สามารถแสดงผลในรูปแบบกราฟ ข้อความ รูปภาพ เสียง ทั้งในแบบภาพนิ่งหรือเคลื่อนไหวได้

4. Adobe Acrobat เป็นโปรแกรมแปลงไฟล์ PDF (Portable Document Format) การแปลงไฟล์เอกสารให้เป็นไฟล์ PDF มีขั้นตอนการจัดทำที่ไม่เปลืองเนื้อที่ และเอกสารมีความสวยงาม เมื่อเปิดในคอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ตัวอักษรจะไม่มีอาการเคลื่อนย้ายหรือสูญหาย

5. ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เป็นชื่อเรียกโปรแกรมที่ใช้ประมวลผลกับเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อส่งข้อความหรือจดหมายระหว่างกันผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทักษะที่ผู้นำในยุค ดิจิทัลควรมี

ไทเกอร์ (2563, สื่อออนไลน์) เพื่อที่จะพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลทักษะที่ผู้นำในยุคดิจิทัลควรมี ดังนี้

การเรียนรู้ และเรียนรู้ใหม่ (Learning and Re-learning) การที่จะผลักดันให้องค์กร สามารถปรับตัวตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้นั้น ผู้นำต้องรู้จักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ แต่ความท้าทายหลักของการเรียนรู้ก็คือเทคโนโลยีแต่ละชนิดมีอายุการใช้งานน้อยลงเรื่อย ๆ หมายความว่า ความรู้หรือทักษะที่เรียนรู้ในปัจจุบัน อาจจะสูญเสียมูลค่าภายใน 5 ปี 10 ปี ในกรณีนี้ผู้นำ ก็ต้องรู้จักที่จะเรียนรู้ใหม่ และกล้าที่จะทิ้งสิ่งเก่า ๆ ที่เคยเรียนรู้มา

ตัดสินใจด้วยข้อมูลดิจิทัล (Data driven decision making) ยุคดิจิทัลทำให้องค์กร สามารถเข้าสู่ข้อมูลได้เยอะมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลตลาด ข้อมูลผู้ใช้งาน หรือข้อมูลการ

ทำงานของพนักงาน ผู้นำในยุคดิจิทัลต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนนี้ได้ และนำข้อมูลส่วนนี้ มาใช้งานให้เกิดประโยชน์ เราจะเห็นได้ว่าหลายองค์กรสามารถเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลได้เยอะมาก แต่มีไม่กี่องค์กรที่สามารถนำข้อมูลส่วนนี้มาปฏิบัติสร้างโอกาสให้กับธุรกิจได้จริง

ทดสอบ ทดลอง (Experiment) หากข้อมูลถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในยุคดิจิทัล การทดสอบ ทดลอง" ก็คือวิธีหาข้อมูลที่ทุกองค์กรต้องให้ความสำคัญเช่นกัน เป็นที่รู้กันอยู่ว่าการทำธุรกิจหลายครั้งต้องตัดสินใจในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน แต่ผู้นำในยุคดิจิทัลต้องสามารถหาข้อมูลที่ไม่เคยมีมาก่อนได้ด้วย และการหาข้อมูลเข้ามาในรูปแบบของการทดสอบ-ทดลอง โดยความท้าทายก็คือการหาข้อมูลที่ชัดเจนที่สุดด้วยค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

การบริหารบุคลากรในยุคดิจิทัล การเปลี่ยนองค์กรให้สามารถรองรับ “การทดสอบ ทดลอง” ได้มากขึ้น องค์กรจำเป็นต้องปรับตัววัฒนธรรม และวิธีการบริหาร หมายความว่ากระบวนการหลาย ๆ อย่างที่องค์กรทำเพราะง่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา องค์กรก็ต้องกลับมาพิจารณาอีกรอบว่ากระบวนการเหล่านี้มีความเหมาะสมหรือเปล่า แปลว่าองค์กรต้องสนับสนุนให้พนักงานกล้าที่จะทำอะไรที่แตกต่าง กล้าที่จะใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ทุกส่วนขององค์กรสามารถถูกทดสอบทดลองได้ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เทคโนโลยีและ “คนรุ่นใหม่” เป็นสองสิ่งที่ถูกนำมาเชื่อมโยงกันมากขึ้น หลายองค์กรผลักดันให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้วยการจ้างคนรุ่นใหม่เยอะขึ้นแต่องค์กรที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริงก็คือองค์กรที่พนักงานทุกคนทุกรุ่น ทุกแผนก และทุกอายุสามารถปรับเปลี่ยนไปด้วยกัน หมายความว่าผู้นำในยุคดิจิทัลต้องสามารถปรับทุกส่วนใน องค์กรให้รองรับโลกดิจิทัลให้ได้ บางครั้งอาจจะมาในรูปแบบการจัดฝึกอบรมพนักงาน บางครั้งอาจจะมาในรูปแบบการให้คนรุ่นใหม่ขึ้นมาอยู่ตำแหน่งสูง แต่ทุกครั้งต้องมีผู้บริหาร ผู้นำในองค์กรเข้าร่วมด้วยเสมอ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าของสถานศึกษา โดยจะต้องเป็นผู้ที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เป็นผู้นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าใจถึงบริบท และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมาย และกระบวนการดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จ และการพัฒนาการศึกษาให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน ดังนี้

การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ (2560, หน้า 29) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีมิติวิสัยทัศน์ มีการสร้างวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี มีการ

รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เป็นปัจจุบันขององค์กร มีมุมมองอนาคตของผู้บริหารสถานศึกษา ในการคัดเลือกเทคโนโลยีดิจิทัลและตัดสินใจอนาคตขององค์กร มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ดิจิทัล เพื่อแสดงความเชื่อมั่นว่าสามารถดำเนินงานได้ตามวิสัยทัศน์ดิจิทัลด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจ และมองเห็นคุณค่าในวิสัยทัศน์ดิจิทัลของสถานศึกษา สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติ มีการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ดิจิทัล เชื่อมโยงวิสัยทัศน์ขององค์กรไปสู่นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน และโครงการขององค์กร กระตุ้นให้สนับสนุนการทำงานทางดิจิทัลด้วยการ สร้างแรงจูงใจสอดคล้องกับความต้องการของดิจิทัลของแต่ละบุคคลได้อย่างถูกต้อง กระจาย วิสัยทัศน์ดิจิทัลให้บุคลากรนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง รัตนาภรณ์ วัชรอตัยาพล (2563, หน้า 153) และ Sieber, Kaganer and Zamora (2013 อ้างอิงใน ชูศิริรัตน์ กาญจนธนชัย, 2562, หน้า 27) กล่าวถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลมีการกระตุ้นให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกันในการ บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถส่งเสริมที่เอื้อต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ ผู้นำทางการศึกษา สร้างกระบวนการพัฒนา และตรวจสอบแผนด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้บรรลุวิสัยทัศน์ ปฏิบัติตามนโยบาย และส่งเสริมนโยบายระดับเขต และระดับประเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วม ในกระบวนการวางแผนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเขตพื้นที่การศึกษาหรือในสถานศึกษา มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และนอกจากนี้ควรมีการจัดทำ แผนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนำมาเปรียบเทียบกับแผนกลยุทธ์ของเขตพื้นที่การศึกษา แผนพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีที่มีข้อมูลจากการวิจัยเป็นฐานในแผนพัฒนาสถานศึกษา การหาแนวทาง ปฏิบัติที่เป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในขณะที่ ณิชดา เวชญาลักษณ์ (2560, หน้า 206) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 จะต้องเป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงต้อง เป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยต้องมีวิสัยทัศน์ใช้เป็นฐานของการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบทั้งหลาย ในทำนองเดียวกันกับ Sullivan (2017, ออนไลน์) ที่ได้เขียนบทความเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล ควรมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การประชาสัมพันธ์ การแสดงตน การสื่อสาร การปรับตัว การตระหนัก ในตนเอง และการรับรู้ทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ Zhu (2016, ออนไลน์) ได้เขียนบทความ องค์ประกอบที่สำคัญในภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ การเอาใจใส่ การทำงานร่วมกัน และการฟื้นความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับ กนกอร สมปราชญ์ (2562, หน้า 223) สรุปองค์ประกอบหลักที่สำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล การพัฒนาวิชาชีพของบุคคลและผู้บริหาร สมรรถนะและ ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหาร การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และจริยธรรม องค์กรและสังคมดิจิทัล

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำที่มีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารจัดการในสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์ สมรรถนะ โดยการส่งเสริม กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ สามารถใช้เทคโนโลยี เรียนรู้เทคโนโลยี มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนใช้อิทธิพลอำนาจและจูงใจให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ดำรงอยู่และแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ

จิณฉัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 306) กล่าวถึง การค้นหาการบริหารโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นหาเพื่อประกอบการตัดสินใจ และนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Sieber, Kaganer and Zamora (2013 อ้างอิงใน ชูติรัตน์ กาญจนาชนชัย, 2562, หน้า 27) และสอดคล้องกับแนวคิดของ International Society for Technology in Education (2009) ได้กำหนดมาตรฐานด้านการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษา 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัล 3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพ 4) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และ 5) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล อีกทั้ง Sullivan (2017, ออนไลน์) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลควรมีได้แก่ การรู้ดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การประชาสัมพันธ์ การแสดงตน การสื่อสาร การปรับตัว การตระหนักในตนเอง และการรับรู้ทางวัฒนธรรม Marquardt (2000, pp. 233-241) ยังได้กล่าวว่า ผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 หรือยุค 4.0 จะต้องเป็นผู้นำที่มีความสามารถเพิ่มเติมจากการเป็นผู้นำแบบเดิมในอีกหลายด้าน คือ ผู้นำจะต้องเป็นนักคิดเชิงระบบ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ผู้รับใช้ผู้ประสานงานที่หลากหลายวัฒนธรรม ครูที่เลี้ยงและผู้ที่มีวิสัยทัศน์ โดยที่การเรียนรู้จากการปฏิบัติ นั้น เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำให้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ธนกฤตพรหมันนง (2560, หน้า 20-23) กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนางานบริหารให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนาภรณ์ วัชรอภัยพล (2563, หน้า 153) กล่าวถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกิจวัตรประจำวันด้วยการจัดเตรียมเอกสาร จัดเก็บเอกสาร และค้นหาเอกสาร นอกจากนี้ยังนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการประมวลงานประจำปี จัดทำแผนงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ การบริหารกิจการ

นักเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหาร อาคารสถานที่ การบริหารงานชุมชนการวัดผลประเมินผล และ Castle (2009, Online) การพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลด้วยการอบรมพัฒนาบุคลากรให้มี วิชาชีพทางเทคโนโลยีดิจิทัล

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความรู้ความสามารถพิเศษ ในด้านเทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติ สร้างเครือข่ายการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยี

การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

ชนกฤต พรหมนันท (2560, หน้า 20-23) กล่าวถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีนโยบายให้ครูใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนส่งเสริมให้ครูใช้ระบบดิจิทัลในการจัดการและดำเนินการในด้านการวัดผล และ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน รวมถึง รัตนาภรณ์ วัชรอติยาพล (2563, หน้า 153) กล่าวถึง ในการส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยการสนับสนุนโปรแกรมช่วยสอน ที่ใช้ลักษณะในการนำเสนอที่หลากหลาย สนับสนุนโปรแกรมช่วยสอนทั้งภาพ เสียง และตัวอักษร เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ รูปแบบออนไลน์ การตั้งถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและครูส่งเสริม การสร้างความรู้ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดี บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ใช้ประสบการณ์เดิมในการถ้อยการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความมั่นใจว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เห็นความสำคัญของระบบดิจิทัล ยอมรับว่าการใช้ระบบดิจิทัลจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sieber, Kaganer and Zamora (2013 อ้างอิงใน ชูติรัตน์ กาญจนธนชัย, 2562, หน้า 27) ได้กำหนดมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้นำทางการศึกษา ในมาตรฐานที่ 3 สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้อะไรที่หลากหลาย ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้ระบบ ดิจิทัลในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พัฒนาด้านภาษา อำนวยความสะดวก และการเรียนรู้ ส่วนบุคคล พัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้เทคโนโลยี รวมถึง

การประเมินความสามารถของนักเรียนที่สอดคล้องกับสาขาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนสามารถเข้าถึง ตรวจสอบข้อมูลความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นแบบรายบุคคลได้ตลอดเวลา โดยใช้เครื่องมือแอปพลิเคชันที่สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้แบบทันทีทันใด และให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องแม่นยำ และทันต่อเวลา นอกจากนี้ Castle (2009, Online) มีแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล เรื่องการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการใช้ดิจิทัลในการวิเคราะห์ข้อมูลและวัดผลประเมินผลนักเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรเผยแพร่หรือจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนในระบบดิจิทัลให้กับครูและบุคลากร ยังรวมไปถึงการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายงบประมาณ อินเทอร์เน็ต ให้กับคุณครูและบุคลากรที่พยายามปรับตัวให้เข้ากับสังคมดิจิทัลเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ และผู้บริหารจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกจัดเตรียมความต้องการของครูและบุคลากรที่ต้องการพัฒนาวิชาชีพด้านดิจิทัลอีกด้วย

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ สนับสนุนให้จัดทำสื่อการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ และมีบทเรียนและแอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค้นคว้าหาข้อมูล ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำระบบธุรกรรมชั้นเรียน มีการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ

การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ธนภุต พรหมนนก (2560, หน้า 20-23) กล่าวถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนต้องมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดนโยบายและข้อบังคับที่ชัดเจนในเรื่องของการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล สร้างความเท่าเทียมและเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคนสามารถเข้าสู่เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียมกัน และเป็นแบบอย่างบุคลากรดิจิทัลอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนาภรณ์ วัชรอภัยพล (2563, หน้า 153) การจัดการเรียนรู้ชี้แนะการใช้งานที่ถูกต้อง สร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริโภคสื่อ ซึ่งตรงกับมาตรฐานที่ 4 ของ International Society for Technology in Education (2009,

Online) ที่กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนรับมือและดำเนินการปกป้องความ เป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้บริหารต้องพิจารณาการเลือกใช้ เทคโนโลยีจากผู้ผลิตที่ตระหนักถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล และ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติในการปกป้องความเป็น ส่วนตัวของข้อมูลให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับอาชญากรรมไซเบอร์ โดย จินฉวนวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 306) กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านไอทีด้านการค้นหาและใช้งานโดย จะต้องเข้าใจถึงลิขสิทธิ์ของข้อมูล และการนำไปใช้รวมไปถึงเรื่องของความปลอดภัยของครู นักเรียน และบุคลากร และศูนย์การเรียนรู้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา Castel (2009) ได้กล่าวถึงประเด็นทางสังคม กฎหมายและจริยธรรมของผู้บริหารควรดำเนินการให้ เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึง และการใช้งานเทคโนโลยีสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบาย เพื่อสร้างความตระหนักถึงประเด็นทางสังคมจริยธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ เทคโนโลยีสำหรับครู บุคลากร และนักเรียนในสถานศึกษา นโยบายที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ และ สิทธิบัตรมาตรการความรับผิดชอบเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว และความปลอดภัยที่เกิดขึ้นบน ระบบออนไลน์

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา ที่ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ใช้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนในการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม ศีลธรรม สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ เป็นต้นแบบและสนับสนุนในการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและจริยธรรม เป็นแบบอย่าง ในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม ส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริโภคสื่อดิจิทัล

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มและสังเคราะห์ข้อมูล แจกแจงความถี่ ตามนักวิชาการและนักวิจัยที่มีความเห็นตรงกัน ดังรายละเอียดที่แสดงตามตาราง การสังเคราะห์องค์ประกอบของการศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา

ตาราง 1 (ต่อ)

การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	นักวิชาการและนักการศึกษา										
	ISTE (2009)	เจษภา ชวนะไพศาล (2563)	ธัญนิชา สุขวงศ์ (2563)	นิศาล บำรุงภักดี (2563)	ไพชยนต์ อ่อนช้อย (2563)	พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2564)	วรรณภา จำเริญพีช (2564)	ณัฐกฤตา กันทาใจ (2565)	ปรัชญา เพ็ชรกลกิจ (2565)	รุจากรณ ลักษณะดี (2565)	รวม
9. จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี	✓	✓	✓				✓			✓	5
10. สมรรถนะทางเทคโนโลยี				✓							1
11. การสื่อสาร					✓				✓		2
12. ตักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง						✓					1
13. วัฒนธรรมการเรียนรู้					✓			✓	✓		3
14. การวางกลยุทธ์						✓					1
15. ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา								✓			1
16. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ								✓			1
17. การพัฒนาวิชาชีพ									✓		1
18. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้									✓		1

จากการสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้น พบว่า การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา นั้น มีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาอยู่หลายประเด็นด้วยกัน เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกการศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่มีค่าร้อยละ 50 ขึ้นไป ดังนั้นตัวแปรที่ผู้วิจัยได้สนใจศึกษา ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 4) ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดที่สำคัญในส่วนที่เหมือนของนักวิชาการที่เหมือน 8 ท่าน ขึ้นไป ซึ่งจากการสังเคราะห์จะเห็นว่า นักวิชาการได้เสนอแนวคิด สรุปได้ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2009, p 1) ได้กำหนดมาตรฐานทางเทคโนโลยีการศึกษาแห่งชาติสำหรับผู้บริหาร (National Educational Technology Standard for Administrators: NETS-A) เป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินทักษะและความรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำต้องการสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ และเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของการศึกษาซึ่งพัฒนาขึ้นภายใต้ความร่วมมือของสมาคมวิชาชีพทางการศึกษา (Professional Education Association) และสมาคมเทคโนโลยีทางการศึกษานานาชาติ International Society for Technology in Education: ISTE) ซึ่งมีรายละเอียดความเป็นผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) กระตุ้นและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความมุ่งมั่นร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยใช้แหล่งข้อมูลในยุคดิจิทัล เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์และบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายสูงสุดของกรเรียนรู้ ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในขอบเขตความรับผิดชอบของผู้นำโรงเรียน 2) เข้าร่วมกระบวนการพัฒนา ปรับประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ 3) ระดมทุนจากผู้สนับสนุนในท้องถิ่น ภาครัฐและระดับชาติสำหรับนโยบายโครงการเพื่อสนับสนุนการนำไปใช้ในการผสมผสานวิสัยทัศน์เทคโนโลยีและแผนกลยุทธ์

เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีหมายถึง พฤติกรรมของผู้นำตามกรอบมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้และบูรณาการในการบริหารจัดการองค์การ มีการจัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้งานเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีของบุคลากรและสมาชิกขององค์การ พร้อมทั้งส่งเสริมอำนวยความสะดวก ผลักดัน และสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรและสมาชิกในองค์การได้ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์การให้พร้อมรับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

ทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ ประกอบด้วย การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

ฉัญฉิมชา สุขวงศ์ (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีความคิดในเชิงรุก มองภาพในอนาคตโดยผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมโดยการรวบรวมข้อมูลทางเทคโนโลยีพื้นฐาน วิเคราะห์สถานภาพของโรงเรียน โดยนำเสนอมุมมองในเชิงวิสัยทัศน์ พิจารณาคัดเลือกและจัดลำดับวิสัยทัศน์ สื่อสารวิสัยทัศน์ ไปยังบุคลากรในโรงเรียนและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

นิศาชล บำรุงภักดี (2563) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการมีความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมาย ภาระงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จทางเทคโนโลยี

ไพชยนต์ อ่อนช้อย (2563) กล่าวว่า วิสัยทัศน์หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนองนโยบาย กำหนดทิศทางการขยาย ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ วางกลยุทธ์การพัฒนาชุมชนวิชาชีพ มีแผนการจัดการดำเนินงานวัดกรรม จัดการข้อมูลสถานศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ นำเทคโนโลยีมาบูรณาการเพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางด้านการศึกษา เปิดโอกาสให้ครูเข้าถึงด้วยการยอมรับและไว้วางใจ สร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยการคิดเชิงบวก จูงใจในการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติและรับฟังความคิดเห็นพร้อมข้อเสนอแนะในกิจกรรมของสถานศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2564) กล่าวว่า วิสัยทัศน์หมายถึง ความสามารถในการกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน ความสามารถในการสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้นการปฏิบัติงาน เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์

มาตรฐานระดับชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education, 2009 อ้างอิงใน วรรณนภา จำเริญพีช, 2564) กล่าวว่า ผู้นำควรกระตุ้นให้เกิดการผสมผสานวิสัยทัศน์โดยส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานที่มุ่งไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนด รวมถึงการกระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการพัฒนาบรรยากาศแห่งการสร้างนวัตกรรม โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในการ

ปฏิบัติตลอดจนใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นพลังขับเคลื่อนการตัดสินใจอันนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานด้านผู้นำและวิสัยทัศน์ในที่สุด

ณัฐกฤตา กันทาใจ (2565) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วยการพัฒนาวัตกรรมการดิจิทัล และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศของสถานศึกษาสามารถสร้างแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ปรับตัวเพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจและนำไปสู่การพัฒนาและดำเนินการตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้วย การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งองค์การ

Sieber, Kaganer and Zamora (2013 อ้างอิงใน รุจาภรณ์ ลักษณะดี, 2565) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีการกระตุ้นให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกันในการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถส่งเสริมที่เอื้อต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ ผู้นำทางการศึกษาร่วมกันสร้างกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบแผนด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้บรรลุวิสัยทัศน์ ปฏิบัติตามนโยบายและส่งเสริมนโยบายระดับเขตและระดับประเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเขตพื้นที่การศึกษาหรือในสถานศึกษา มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนอกจากนี้ควรมีการจัดทำแผนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนำมาเปรียบเทียบกับแผนกลยุทธ์ของเขตพื้นที่การศึกษา แผนพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่มีข้อมูลจากการวิจัยเป็นฐานในแผนพัฒนาสถานศึกษา การหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จากความสำคัญข้างต้น สรุปได้ว่า ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย ภาระงาน มีความคิดในเชิงรุก มองภาพในอนาคตโดยผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล สื่อสารวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากรในโรงเรียนและสร้างแรงบันดาลใจและสนับสนุนในการทำงานของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

2. ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2009) ได้กำหนดมาตรฐานเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งชาติด้านการเรียนรู้และการสอน ซึ่งมีขอบข่ายครอบคลุมการใช้เทคโนโลยีในการยกระดับการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์สูงสุดของนักเรียน สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมในการเรียนรู้ จัดสิ่งแวดล้อมที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ ใช้เทคโนโลยีส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา คณาจารย์และบุคลากรพัฒนาวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

Kozloski (2006 อ้างอิงใน ธัญฉิชา สุขวงศ์, 2563) กล่าวว่า มีความพยายามที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามที่มาตรฐานกำหนดด้วยความรับผิดชอบ ในขณะที่ภาคธุรกิจมีความต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีเข้าร่วมทำงานความคาดหวังและความต้องการเหล่านี้จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารเห็นความสำคัญและจะต้องส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ

นิศาชล บำรุงภักดี (2563) กล่าวว่า การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงความสามารถในการผลักดันให้ครูใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และการสอน ต้องสามารถบูรณาการเทคโนโลยีเข้าไปในหลักสูตรหรือกิจกรรมต่าง ๆ อำนวยความสะดวกให้ครูและนักเรียนเข้าถึงสาระความรู้ได้อย่างรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา เกิดความมั่นใจในระบบการเรียนการสอน

พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2564) กล่าวว่า การสอนงานและมอบหมายงาน หมายถึง ความตั้งใจที่จะส่งเสริมการเรียนรู้หรือการพัฒนาทักษะผู้อื่นในระยะยาวถึงระดับที่เชื่อมั่นว่าจะสามารถมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ได้ ความสามารถในการให้นำแนะนำการสนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา รวมถึงความสามารถในการใช้ดุลยพินิจในการมอบหมายงานและอำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

มาตรฐานระดับชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร (International Society for Technology in Education, 2009 อ้างอิงใน วรรณภา จำเริญพีช, 2564) กล่าวว่า ได้มีการกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการกำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยี เป็นกิจวัตรปกติ การสร้างทีมงานและกลุ่มการเรียนรู้ในองค์กรเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานที่ปฏิบัติ

เพื่อสร้างผลผลิตภาพของงาน การให้การช่วยเหลือทีมงานและกลุ่มงานและกลุ่มการเรียนรู้ โดยการสร้างโอกาสการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ผู้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียน การสอน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งทรัพยากรทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา วิชาชีพอย่างยั่งยืน และได้กำหนดมาตรฐานระดับชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริการ ด้านการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้ 1) ใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล การวิเคราะห์และเชื่อมโยงสู่การสร้างข้อสรุปเพื่อนำไปใช้ในการบริหาร การพัฒนาการสอน และการเรียนรู้ 2) ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคล 3) ใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัยและประเมินระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อม ของการเรียนรู้และส่งเสริมการใช้นวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน อำนวย ความสะดวกและส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัล

Sieber, Kaganer and Zamora (2013 อ้างอิงใน รุจาภรณ์ ลักษณะดี, 2565) กล่าวว่า ได้กำหนดมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีไอทีสำหรับผู้นำทางการศึกษา ในมาตรฐานที่ 3 สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้ระบบ ดิจิทัลในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พัฒนาด้านภาษา อำนวยความสะดวกและการเรียนรู้ ส่วนบุคคล พัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้เทคโนโลยี รวมถึงการ ประเมินความสามารถของนักเรียนที่สอดคล้องกับสาขาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อในระดับ ที่สูงขึ้น ตลอดจนสามารถเข้าถึง ตรวจสอบข้อมูลความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นแบบ รายบุคคลได้ตลอดเวลา โดยใช้เครื่องมือแอปพลิเคชันที่สามารถวิเคราะห์การเรียนรู้แบบ ทันทีทันใดและให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง แม่นยำและทันต่อเวลา

จากความสำคัญข้างต้น สรุปได้ว่า ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียน การสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนครูและบุคลากร ในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ สนับสนุนให้จัดทำสื่อการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ และมีบทเรียน และแอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค้นคว้าหาข้อมูล ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทำระบบธุรกรรมชั้นเรียน มีการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ การใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

การสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะ การแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ

3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร

สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education : ISTE, 2009, p. 2) ผลผลิตภาพและความชำนาญเชิงวิชาชีพ (Productivity and Professional Practice) มาตรฐานระดับชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร (National Educational Technology Standard for Administrators : NETS-A) พบว่า ได้มีการกำหนดให้ ผู้นำสถานศึกษา ควรมีการดำเนินการดังนี้ 1) การกำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกิจวัตรปกติ 2) การสร้างทีมงานและกลุ่มการเรียนรู้ในองค์กรเพื่อนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการพัฒนางานที่ปฏิบัติ เพื่อสร้างผลผลิตภาพของงาน 3) การให้การช่วยเหลือทีมงานและ กลุ่มการเรียนรู้ โดยการสร้างโอกาสการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ แก่ผู้นำเทคโนโลยี มาใช้เพื่อการเรียนการสอน 4) การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งทรัพยากร ทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างยั่งยืน

Kozloski (2006 อ้างอิงใน ธัญธิดา สุขวงศ์, 2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ด้านผลผลิตภาพและการปฏิบัติทางวิชาชีพมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีเป็นกิจวัตรประจำวัน มีการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สร้างทีมงานและกลุ่มการเรียนรู้ในองค์กรเพื่อนำเทคโนโลยีมา ใช้ในการพัฒนางาน สร้างผลผลิตภาพของงาน สร้างโอกาสการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ แก่ผู้นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนการสอน และเป็นต้นแบบในการนำเทคโนโลยีมาใช้และ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

นิศาชล บำรุงศักดิ์ (2563) กล่าวว่า การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้าน การบริหารงาน หมายถึงพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถประยุกต์เทคโนโลยี ในการเพิ่มขยายขีดความสามารถเชิงวิชาชีพของทีมงาน อันนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตภาพ มีการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติ และพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยี

วรรณภา จำเริญพีช (2564) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการ ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกิจวัตรปกติ มีการสร้างทีมงาน และกลุ่มการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการพัฒนางานที่ปฏิบัติ มีการช่วยเหลือทีมงานและกลุ่มการเรียนรู้โดยการ สร้างโอกาสและสนับสนุนการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ผู้นำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อการเรียนการสอนและสร้างผลผลิตภาพของงาน มีการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพการใช้เทคโนโลยี มีการใช้ระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยี

เป็นฐาน ในการเข้าถึงข้อมูลบุคคลของครูและเจ้าหน้าที่ มีการใช้ระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการเข้าถึงข้อมูลนักเรียน มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลการวิเคราะห์และเชื่อมโยงสู่การสร้างข้อสรุปเพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคล และมีการใช้เทคโนโลยีในการวินิจฉัยและประเมินระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา

รูกาภรณ์ ลักษณะดี (2565) กล่าวว่า การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเก็บรวบรวมและค้นหาข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นหาเพื่อประกอบการตัดสินใจ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจําอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมนําระบบสารสนเทศมาเก็บรวบรวมข้อมูลและการค้นหาข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนางานบริหารงาน 4 ฝ่าย ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคลากร ฝ่ายบริหารการเงินและพัสดุ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีการเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เป็นแบบอย่างในการนําระบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในการทำงาน สร้างเครือข่ายการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากความสำคัญข้างต้น สรุปได้ว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านเทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติ สร้างเครือข่ายการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยี

4. ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

สมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2009, p. 2) ผลผลิตภาพและความชำนาญเชิงวิชาชีพ (Productivity and Professional Practice) มาตรฐานระดับชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร (National Educational Technology Standard for Administrators: NETS-A) พบว่า ได้มีการกำหนดให้ผู้นำสถานศึกษา ควรมีความเป็นพลเมืองดิจิทัล รูปแบบการบริหารการศึกษาและสนับสนุนความเข้าใจปัญหาของสังคม จริยธรรมและกฎหมายและความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัฒนธรรมดิจิทัล ประกอบด้วย 1) ทำให้เป็นที่ยอมรับว่ามีความยุติธรรมในการเข้าถึงเครื่องมือ

ดิจิทัล และแหล่งทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคน 2) ส่งเสริม เป็นแบบอย่าง และก่อตั้งนโยบายด้านความปลอดภัย กฎหมายและจริยธรรม ในการใช้ข้อมูลดิจิทัลและเทคโนโลยี 3) ส่งเสริมและเป็นแบบอย่างในการรับผิดชอบผลกระทบ จากสังคมที่เกิดจากการใช้ข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยี 4) เป็นแบบอย่างและอำนวยความสะดวก ในการพัฒนาวัฒนธรรมการทำความเข้าใจร่วมกันและความเกี่ยวพันของประเด็นสากลผ่าน การใช้เครื่องมือสื่อสาร

Kozloski (2006 อ้างอิงใน ธัญนิชา สุขวงศ์, 2563) รัฐต่าง ๆ ดังกล่าวได้กำหนด มาตรฐานทางเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในปัจจุบัน กล่าวคือ มีความพยายามที่จะ ให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามที่มาตรฐานกำหนดด้วยความ รับผิดชอบ ในขณะที่ภาคธุรกิจมีความต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี เข้าร่วมทำงาน ความคาดหวังและความต้องการเหล่านี้จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อ ผู้บริหาร เห็นความสำคัญและจะต้องส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา และชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาและเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีด้านสังคม กฎหมาย และประเด็นทางจริยธรรมมีขอบข่ายครอบคลุม ถึงการสร้างเชื่อมั่นว่ามีการเข้าถึงเทคโนโลยีให้กับนักเรียน ให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความ รับผิดชอบ ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยี ความปลอดภัยในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ออกกฎหมายลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา

นิดาชล บำรุงภักดี (2563) กล่าวว่า จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยี ด้วยความระมัดระวังและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ทุกคนสามารถเข้าถึงและตรงกับความต้องการที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและ จริยธรรม

สถาบันอเมริกา (American Institute for Research: AIR, 2009 อ้างอิงใน วรณนภา จำเนียรพีช, 2564) กล่าวว่า ได้กำหนดมาตรฐานทางเทคโนโลยีการศึกษาแห่งชาติ สำหรับผู้บริหาร ด้านสังคมดิจิทัล ซึ่งมีขอบข่ายครอบคลุมถึงการจัดหาเครื่องมือ ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงและตรงกับความต้องการ การเป็น ต้นแบบและการสนับสนุนในการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร และจริยธรรม การสนับสนุน เป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม การเป็นตัวอย่างในการใช้การสื่อสารร่วมสมัยเพื่อพัฒนาความเข้าใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัฒนธรรมร่วมกันและมีส่วนร่วมในเวทีโลก

รุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565) กล่าวว่า การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงประเด็นทางสังคม จริยธรรมและกฎหมายในยุคดิจิทัล เข้าใจถึงการนำข้อมูลดิจิทัลต่าง ๆ ไปใช้ในทางที่ถูกต้อง เคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการปกป้องความเป็นส่วนตัวของข้อมูลที่เป็นสาธารณะ และข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ การสร้างความเท่าเทียมและเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคนสามารถเข้าสู่เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นแบบอย่างบุคลากรดิจิทัลอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม ส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริโภคสื่อดิจิทัล ต้องพิจารณาการเลือกใช้สื่อดิจิทัลจากผู้ผลิตที่ตระหนักถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล

จากความสำคัญข้างต้น สรุปได้ว่า ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรม ศีลธรรม สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ เป็นต้นแบบและสนับสนุนในการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและจริยธรรม เป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม ส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริโภคสื่อดิจิทัล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉัญฉวี สุขวงศ์ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยมีวัตถุประสงค์

1. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

3. ศึกษาแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า

2.1 ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการวัด และประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และด้านภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้าน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 มีทั้งหมด 5 ด้านประกอบด้วย

- 1) ด้านภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับการพัฒนาความเป็นผู้นำ และมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีโดยการแบ่งปันแนวคิดซึ่งกัน และกันภายในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีผลงานเชิงประจักษ์ด้านเทคโนโลยี
- 2) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้รูปแบบการสอนในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง
- 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และแลกเปลี่ยนสัมมนาแนวคิดในการพัฒนาโดยใช้เครือข่ายทางการบริหารระหว่างสถานศึกษา
- 4) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการวัด และประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางหรือแนวปฏิบัติด้านการวัด

และประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคโนโลยี 5) ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม

พนธกานต์ ฤทธิมนตรี, อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ และกุลหลาบ ปุริสาร (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ซึ่งสามารถนำองค์ความรู้ใหม่ไปสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาบริบทประเทศไทยในยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพ พบว่า 1) ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) แนวทางการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล และ 4) สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลได้ 14 ตัวชี้วัดดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมด้านดิจิทัล 2) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ 3) การพัฒนาวิชาชีพครูยุคดิจิทัลด้วยกระบวนการ PLC 4) การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 5) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 6) วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 7) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ 8) ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 9) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 10) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 11) การนิเทศติดตาม และสะท้อนผลการเรียนรู้ 12) การสร้างแรงบันดาลใจเป็นองค์กรดิจิทัล 13) การเป็นผู้นำแบบจิตวิญญาณ และ 14) การสร้างฐานคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน

นิศาชล บำรุงภักดี (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 1) ด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี 2) ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี 3) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในด้านการบริหารงาน 4) ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

ชญญาภัค ไยดี (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test

พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหาร
 สอนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำด้าน
 เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารสอนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม
 อายุและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางพัฒนา
 ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารสอนจังหวัด
 นครราชสีมา 1) ด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องศึกษานโยบายของหน่วยงาน
 ตนสังกัด เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา และส่งเสริมการระดมทุน 2) ด้านพัฒนาการ
 เรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา
 สร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ
 ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำด้านการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูเข้าใจ
 และเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร 4) ด้านการพัฒนาอย่างเป็นระบบ
 ผู้บริหารต้องใช้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือโดยเชิญทุกภาคส่วนเขามามีส่วนร่วมในการสร้าง
 ความเข้าใจ กำหนดยุทธศาสตร์ วางแผนในการพัฒนา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และ
 องค์กรความร่วมมือกันและควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดเก็บและดูแลระบบข้อมูลให้สามารถ
 เรียกใช้ได้สะดวก 5) ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ผู้บริหารควรมีนโยบายการใช้เทคโนโลยี
 สำหรับผู้เรียนอย่างชัดเจน และมีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และมีเครื่องมือดิจิทัลที่เพียงพอ
 ต่อการใช้งานของนักเรียน

จุฑาภรณ์ ลักษณะดี (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
 สถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี
 เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเทียบภาวะ
 ผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามวุฒิ
 การศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ
 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีความรู้ทางเทคโนโลยี 2) มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน
 3) มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 4) มีการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ
 5) มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล 6) มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี
 7) มีการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยี

ชนกฤต พรหมนนก (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ
 เชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี และตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีความรู้ทางเทคโนโลยี 2) มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 3) มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 4) มีการสนับสนุนการจัดการ และการดำเนินการ 5) มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล 6) มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี 7) มีการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยี

ธนรัตน์ กุลศรี (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาบทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการศึกษายุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาท ของผู้บริหารต่อการจัดการศึกษายุคดิจิทัลฯ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการศึกษา ยุคดิจิทัลฯ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการศึกษายุคดิจิทัลฯ ผลการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการ ที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยี ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ให้เห็นความสำคัญของเทคโนโลยี 2) บทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการศึกษายุคดิจิทัลฯ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มี 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ให้เห็นความสำคัญของเทคโนโลยี ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ส่วนด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยี พบว่าไม่แตกต่างกัน และบทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการศึกษายุคดิจิทัลฯ จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน

เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม

สหวิทยาเขตทวารวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดีพบว่า 1) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมีสมรรถนะ และเป็นผู้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีควรจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยี และปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจนเป็นปกติในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานอื่น 3) ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารควรอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยีมุ่งเน้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรวางแผนการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา จัดหาบุคลากรดูแลรักษาพัฒนาระบบเทคโนโลยี 5) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีที่ปลอดภัย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

ภัทธา ธรรมวิทยา (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประชากร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในความคิดเห็นของผู้บริหาร และด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในความคิดเห็นของครู

วรรณภา จำเริญพีช (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะครู

ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา และ 4) ภาวะผู้นำ ทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร รองลงมา คือ วิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการในการใช้เทคโนโลยี และมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีเท่ากัน 2) ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ รองลงมาคือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านองค์ความรู้ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกโดยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีกับทักษะด้านองค์ความรู้ และ 4) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา

ชูพงศ์ อยู่ภักดี (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .56) และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .32) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNIModified) เท่ากับ 0.16 และ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรอบรมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำมาประยุกต์ใช้ในการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ตลอดจนควรตระหนักถึงการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ลลิตา สมใจ (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นผู้บริหารที่มีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารจัดการในสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์สมรรถนะ โดยการส่งเสริม กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ สามารถใช้เทคโนโลยี เรียนรู้เทคโนโลยี มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ตลอดจนใช้อิทธิพล อำนาจและจูงใจให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ดำรงอยู่และแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมาย ภาระงาน มีความคิดในเชิงรุก มองภาพในอนาคตโดยผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล สื่อสารวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากรในโรงเรียนและสร้างแรงบันดาลใจและสนับสนุนในการทำงานของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

2. ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ สนับสนุนให้จัดทำสื่อการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ และมีบทเรียนและแอปพลิเคชันที่หลากหลายที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค้นหาหาข้อมูล ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำระบบธุรกรรมชั้นเรียน มีการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการ

เรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ

3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา แสดงออกถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร จัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านเทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติ สร้างเครือข่ายการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยี

4. ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมศีลธรรม สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ เป็นต้นแบบและสนับสนุนในการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและจริยธรรม เป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม ส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริหารสื่อดิจิทัล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยต่าง ๆ มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดสำคัญการวิจัยเพื่อศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยได้จากการสังเคราะห์แนวคิดต่าง ๆ สรุปเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรต้น

อายุ
1. 20-30 ปี
2. 31-40 ปี
3. 41-50 ปี
4. 51-60 ปี
วุฒิการศึกษา
1. ระดับปริญญาตรี
2. สูงกว่าปริญญาตรี
ประสบการณ์การทำงาน
1. 1-5 ปี
2. 6-10 ปี
3. 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ
1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์
2. ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใน การเรียนการสอน
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร
4. ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จากสถานศึกษา 17 แห่ง รวมจำนวน 2,357 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จากสถานศึกษา 31 แห่ง รวมจำนวน 340 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง 2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน ผู้บริหาร (คน)	จำนวนครู (คน)	จำนวน ผู้บริหาร (คน)	จำนวน ครู (คน)
1. โรงเรียนชุมชนบ้านไม้สูงชน มิตรภาพ ที่ 169	1	12	1	10
2. โรงเรียนบ้านถ้ำ	1	12	1	10
3. โรงเรียนบ้านถ้ำปลา	1	10	1	8
4. โรงเรียนบ้านน้ำจำ	1	15	1	13
5. โรงเรียนบ้านป่าแดง	2	21	2	18
6. โรงเรียนบ้านป่ายาง	2	35	2	28
7. โรงเรียนบ้านป่าเหมือด (เสริมเกียรติวณิชราษฎร์บำรุง)	2	30	2	28
8. โรงเรียนบ้านโป่ง	1	12	1	10
9. โรงเรียนบ้านเวียงพาน	4	52	4	46
10. โรงเรียนบ้านศรีป่าแดง	1	9	1	6
11. โรงเรียนบ้านสันโค้ง	1	5	1	3
12. โรงเรียนบ้านสันถนน	1	15	1	13
13. โรงเรียนบ้านสันทราย	3	30	3	27
14. โรงเรียนบ้านสันทราย (ราษฎร์สามัคคี)	2	15	1	11
15. โรงเรียนบ้านสันมะนะ	1	11	1	9
16. โรงเรียนบ้านเหมืองแดง	2	16	2	15
17. โรงเรียนอนุบาลแม่สาย (สายศิลปศาสตร์)	4	58	4	56
รวม	30	358	29	311
		388		340

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งแบบสอบถามสร้างขึ้นโดยผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตามทฤษฎี แนวคิดและหลักการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบให้ไว้ (Check List) ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยจัดเรียงเนื้อหา ซึ่งได้กล่าวถึง 4 ข้อดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์
2. ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร
4. ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

- ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากบทความ ตำรา เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้ง

เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ที่จะศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการการสร้างเครื่องมือ โดยจัดทำตารางโครงสร้างและเนื้อหา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไข

3. สร้างเครื่องมือที่กำหนดตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการแบบสอบถามและนำข้อเสนอแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยมีรายชื่อนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

5.2 ดร.โยธิน สิทธิประเสริฐ

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

5.3 นายปรีชา กาวีใจ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแม่สาย(สายศิลปศาสตร์)

โดยใช้สูตร ค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ พบว่าทุกข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.67–1.00

7. แก้ไขปรับปรุงข้อคำถามบางข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง

8. นำเครื่องมือวัดที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด กับโรงเรียนในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.94

9. ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของแบบสอบถามแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจริงเพื่อการวิจัยต่อไป

10. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสืออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อำเภอแม่สาย เพื่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแจ้งขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถาม จำนวน 340 ชุด ไปยังโรงเรียนในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้รับกลับคืนมา 340 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 เนื่องจากผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 20 วัน จากนั้นตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ เสร็จมนำข้อมูลไปวิเคราะห์เชิงสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัยและการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติการคำนวณ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุดการแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23–24)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.50 หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติ หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย

2.2.1 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$

2.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 สถิติที่ใช้วิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป

2.3.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากพบว่ามี ความแตกต่างกันระหว่างวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สูตร เซอร์ โรนัล เอ ฟิชเชอร์ (Sir Ronald A.Fisher, อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
20-30 ปี	124	36.50
31-40 ปี	143	42.10
41-50 ปี	28	8.20
51-60 ปี	45	13.20
รวม	340	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. วุฒិการศึกษ		
ระดับปริญญาตรี	120	35.30
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	220	64.70
รวม	340	100.00
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-5 ปี	92	27.10
6-10 ปี	166	48.80
11 ปีขึ้นไป	82	24.10
รวม	340	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 42.10 รองลงมาอยู่ในช่วง 20-30 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50

วุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 64.70 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30

ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ 6-10 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 รองลงมา 1-5 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 และ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ใน 4 ด้านคือ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอภาพรวมและรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 4-8 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวมรายด้าน

ด้านที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	4.10	0.77	มาก	3
2 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	4.23	0.71	มาก	1
3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	4.18	0.74	มาก	2
4 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี	4.10	0.60	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.15	0.71	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) และด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.77) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.71)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

	ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ผู้บริหารสามารถนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ	4.15	0.68	มาก	2
2	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัล	4.14	0.79	มาก	3
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนเป้าหมายของสถานศึกษานำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	4.18	0.72	มาก	1
4	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัล	4.11	0.85	มาก	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการจัดการดำเนินงานที่ เป็นรูปธรรมตามบริบทของสถานศึกษา	4.10	0.68	มาก	5
6	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูเข้าถึงได้สะดวกด้วยการยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.06	0.77	มาก	9
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจในการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม	4.06	0.81	มาก	7
8	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในกิจกรรมของสถานศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.06	0.72	มาก	8

ตาราง 5 (ต่อ)

	ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจและสนับสนุนในการทำงานของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	4.07	0.82	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.10	0.77	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนเป้าหมายของสถานศึกษานำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ข้อ 1 ผู้บริหารสามารถนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 6 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูเข้าถึงได้สะดวกด้วยการยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.77)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน	4.27	0.64	มาก	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์	4.11	0.76	มาก	7
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนเสริมทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายในการปฏิบัติงาน	4.36	0.64	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้จัดทำสื่อการเรียนรู้อุปแบบออนไลน์	4.18	0.77	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้สร้างบทเรียนและแอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค้นหาหาข้อมูล	4.31	0.67	มาก	2

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการ เรียนการสอน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรม พัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาและเพิ่ม ศักยภาพการใช้เทคโนโลยีให้กับครูและ บุคลากร	4.22	0.71	มาก	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิควิธีการใน การนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Canva, ChatGPT	4.16	0.76	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.23	0.71	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านที่ 2 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนเสริมทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้สร้างบทเรียนและแอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค้นคว้าหาข้อมูล ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.76)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1 ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในบรรยากาศการทำงานแบบดิจิทัล	4.04	0.80	มาก	8
2 ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีโดยส่งเสริมการทำงานแบบดิจิทัล	4.16	0.59	มาก	6
3 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้ให้ครูและผู้เรียนในสถานศึกษามีวิจาร์ณญาณในการรับและใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์	4.23	0.68	มาก	2
4 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการระดมทรัพยากรให้มี การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.19	0.76	มาก	5
5 ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	4.20	0.73	มาก	4
6 ผู้บริหารสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลกับครูอย่างมีประสิทธิภาพ	4.21	0.74	มาก	3
7 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ	4.25	0.79	มาก	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
8 ผู้บริหารมีการสนับสนุน ส่งเสริม อบรม การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ให้กับครูและบุคลากร	4.12	0.82	มาก	7
รวมเฉลี่ย	4.18	0.74	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านที่ 3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ ข้อ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้ให้ครูและนักเรียนในสถานศึกษามีวิจาร์ณญาณในการรับและใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในบรรยากาศการทำงานแบบดิจิทัล ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.80)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

	ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในปฏิบัติงาน	4.19	0.53	มาก	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.14	0.59	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมศีลธรรม	4.07	0.54	มาก	6
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ	4.12	0.63	มาก	5
5	ผู้บริหารสนับสนุนและจัดให้เกิดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม	3.90	0.65	มาก	9
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและจริยธรรม	4.04	0.55	มาก	7
7	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	4.02	0.70	มาก	8
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม	4.21	0.57	มาก	2

ตาราง 8 (ต่อ)

	ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริหารสื่อดิจิทัล	4.25	0.62	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	4.10	0.60	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านที่ 4 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 9 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลมีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริหารสื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ข้อ 8 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารสนับสนุนและจัดให้เกิดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.65)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กับอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามตัวแปร อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
จำแนกตามอายุ

ข้อ	รายการ	ss	df	MS	F	sig	
1	ด้านภาวะผู้นำและ วิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	5.585	3	1.862	4.620	0.003*
		ภายในกลุ่ม	135.388	336	0.403		
		รวม	140.974	339			
2	ด้านการสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีใน การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	10.351	3	3.450	8.789	0.000*
		ภายในกลุ่ม	131.902	336	0.393		
		รวม	142.253	339			
3	ด้านการใช้ เทคโนโลยีในการ บริหาร	ระหว่างกลุ่ม	5.801	3	1.934	4.190	0.006*
		ภายในกลุ่ม	155.055	336	0.461		
		รวม	160.856	339			
4	ด้านจริยธรรมใน การใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	0.186	3	0.062	0.229	0.876
		ภายในกลุ่ม	90.740	336	0.270		
		รวม	90.926	339			
		ระหว่างกลุ่ม	5.480	3	1.827	4.457	0.221
	ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	128.271	336	0.381		
		รวม	133.752	339			

จากตาราง 9 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
จำแนกตามอายุ โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำ
และวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการใช้
เทคโนโลยีในการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบ
ความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) แสดงดังตาราง 10-12

ตาราง 10 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

อายุ	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
20-30 ปี		0.08341	0.25288	-0.28799*
31-40 ปี			0.33629*	0.20458
41-50 ปี		-		0.54087*
51-60 ปี				

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 10 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี ช่วงอายุ 31-40 ปี กับ 41-50 ปี ช่วงอายุ 41-50 ปี กับ 51-60 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

อายุ	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
20-30 ปี		0.10955	0.38134*	0.36192*
31-40 ปี			0.49088*	0.25237*
41-50 ปี				0.74325*
51-60 ปี				

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 11 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 41-50 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี ช่วงอายุ 31-40 ปี กับช่วงอายุ 41-50 ปี ช่วงอายุ 31-40 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี ช่วงอายุ 41-50 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร

อายุ	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
20-30 ปี		0.03849	0.30242*	0.26980*
31-40 ปี			0.34091*	0.23131*
41-50 ปี				0.57222*
51-60 ปี				

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 12 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 41-50 ปี ช่วงอายุ 20-30 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี ช่วงอายุ 31-40 ปี กับช่วงอายุ 41-50 ปี ช่วงอายุ 31-40 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี ช่วงอายุ 41-50 ปี กับช่วงอายุ 51-60 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุค ดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		t	Sig (2- tailed)
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์	4.08	0.63	4.12	0.66	0.54	0.591
2. ด้านการสนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	4.00	0.70	4.33	0.59	4.58*	0.000*
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี ในการบริหาร	3.95	0.75	4.15	0.64	2.39*	0.013*
4. ด้านจริยธรรมในการใช้ เทคโนโลยี	4.13	0.57	4.27	0.48	2.27*	0.024*
โดยรวม	4.04	0.66	4.22	0.59	2.44	0.157

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อ	รายการ	ss	df	MS	F	sig		
1	ด้านภาวะผู้นำและ	ระหว่างกลุ่ม	0.768	2	0.384	0.923	0.398	
	วิสัยทัศน์	ภายในกลุ่ม	140.206	337	0.416			
		รวม	140.974	339				
2.	ด้านการสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	3.264	2	1.632	3.957	0.020*	
	การใช้เทคโนโลยี	ภายในกลุ่ม	138.989	337	0.463			
	ในการเรียนการ	รวม	142.253	339				
สอน	3.	ด้านการใช้	ระหว่างกลุ่ม	4.759	2	2.379	5.137	0.006*
	เทคโนโลยีในการ	ภายในกลุ่ม	156.097	337	0.463			
	บริหาร	รวม	160.856	339				
4.	ด้านจริยธรรมใน	ระหว่างกลุ่ม	0.096	2	0.048	0.178	0.837	
	การใช้เทคโนโลยี	ภายในกลุ่ม	90.830	337	0.270			
		รวม	90.926	339				
		ระหว่างกลุ่ม	2.221	2	1.110	2.548	0.315	
ภาพรวม		ภายในกลุ่ม	131.531	337	0.403			
		รวม	133.752	339				

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 14 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

ตาราง 15 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		0.16925	0.03283
6-10 ปี			0.20208*
11 ปีขึ้นไป			

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 15 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี กับ มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 แสดงการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Schaffer's) ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		0.18088	0.6692
6-10 ปี			0.24780*
11 ปีขึ้นไป			

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 16 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี กับ มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามตัวแปรอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จากสถานศึกษา 31 แห่ง รวมจำนวน 2,357 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณเครจซี่และมอร์แกน (krejcie and morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากสถานศึกษา 31 แห่ง รวมจำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งแบบสอบถามสร้างขึ้นโดยผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามทฤษฎี แนวคิดและหลักการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

สรุปผลการวิจัย

1. ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร โดยแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนเป้าหมายของสถานศึกษานำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล รองลงมาคือ ข้อ 1 ผู้บริหารสามารถนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 6 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูเข้าถึงได้สะดวกด้วยการยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน

1.2 ด้านที่ 2 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนเสริมทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ข้อ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้สร้างบทเรียนและแอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค้นคว้าหาข้อมูล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์

1.3 ด้านที่ 3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ รองลงมา คือ ข้อ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้ให้ครูและผู้เรียนในสถานศึกษามีวิจาร์ณญาณในการรับและใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในบรรยากาศการทำงานแบบดิจิทัล

1.4 ด้านที่ 4 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 9 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ

ผู้บริหารสื่อดิจิทัล รองลงมา คือ ข้อ 8 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารสนับสนุนและจัดให้เกิดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์แสดงการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญของการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. จากการศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า กระบวนการในการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดคุณสมบัติผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน นั่นคือ ให้ผู้บริหารมีคุณลักษณะในยุคดิจิทัลทั้งในกระบวนการสอบข้อเขียน การอบรมพัฒนาประกอบกับบุคลากรที่ผ่านเข้าสู่การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับสื่อนวัตกรรมของบริบทปัจจุบันซึ่งเกี่ยวข้องกับดิจิทัลตลอดเวลาจึงทำให้คุณลักษณะของผู้บริหารภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับสัทธิญาณ แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการทำงานด้วยดิจิทัล ทั้งในเรื่องความคิดความเป็นผู้นำและพฤติกรรม สามารถสร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มองปัญหาแบบองค์รวม (Holistic View) โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สามารถออกแบบสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนดิจิทัล (Future Design) โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพโรงเรียนในปัจจุบันเปรียบเทียบกับโรงเรียนดิจิทัลในอนาคต ร่วมกับครูผู้สอนบุคลากรในโรงเรียน ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายสู่การเป็นโรงเรียนดิจิทัล ดังปรากฏสอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่องที่ได้นำเสนอ ซึ่งเป็นการวิจัยในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกันนี้ โดยอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านที่ 1 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนเป้าหมายของสถานศึกษานำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล สามารถนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม โดยเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคมจริยธรรม และกฎหมายตลอดจนมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วรณณา จำเริญพีช (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่าภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร รองลงมา คือ วิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยี เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เจษฎา ชวนะไพศาล (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยา

เขตทวารวดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนเสริมทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้สร้างบทเรียนและแอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยกว่าหาข้อมูล และสนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ญัฐชญา ธัญนิชา (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก และด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ สร้างความตระหนักรู้ให้ครูและผู้เรียนในสถานศึกษามีวิจารณญาณในการรับและใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ และสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลกับครูอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ รุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยนิศาชล บำรุงภักดี (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริหารสื่อดิจิทัล ส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม เป็นแบบอย่างในการนำ

เทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในปฏิบัติตน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ฌ์ฐชญา ธัญญา (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ นิศาชล บำรุงภักดี (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามตัวแปรอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามอายุ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีการกำหนดกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างชัดเจน โดยเฉพาะฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2554-2563) ที่มุ่งเน้นให้ภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างฉลาด (Smart) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการได้อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างพอเพียง ส่งเสริมให้ธุรกิจสดใส (Vibrant) เติบโตอย่างยั่งยืนด้วยโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศที่คุ้มค่า (Optimal) ยกกระดับมาตรฐานการพัฒนาทักษะทางสายอาชีพ ICT ให้ทัดเทียมระดับความรวมมือภูมิภาค สร้างโอกาสให้เยาวชน คนรุ่นใหม่ รวมไปถึงชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วม (Participatory) พรอมเขาสู่ประชาคมเพื่อความมั่นคงและมั่นคงของภูมิภาค มุ่งสู่สังคมดิจิทัล (Digital Society) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยังถือว่าเทคโนโลยีเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนนำพาคนไทยสู่ความรูและปัญญา เศรษฐกิจของไทยสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน สังคมไทยสู่ความเสมอภาค ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ จิรมิตร พวงเมืองพล (2565) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่า จำแนก

ตามอายุ พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน เช่นเดียวกับ
 ชัญญาภัก ไยดี (2561) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยี
 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การเปรียบเทียบ
 ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยี ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 นครราชสีมา จำแนกตามอายุ แตกต่างกัน

2.2 จากการเปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม
 วุฒิการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการ
 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร
 และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูและบุคลากร
 ทางการศึกษา มีความคิดเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกขนาด
 ของสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างเท่าเทียมกัน โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อม
 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการและปฏิบัติโดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถหลอมรวม
 นโยบายการบริหารเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง รวมถึงเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าถึง
 และใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีของสถานศึกษาขนาดใหญ่ได้มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง
 และขนาดเล็ก ในระบบบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางผู้บริหารสถานศึกษา
 สามารถสื่อสารกับสมาชิกภายในองค์การและสร้างบรรยากาศทางสังคมที่เหมาะสมได้เป็น
 อย่างดีในการใช้เทคโนโลยี และในส่วนของโรงเรียนเล็ก มีการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยี
 สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากมีประชากร
 จำนวนไม่มากนัก และผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียน
 สามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีอำนาจและมีหน้าที่ใน
 การกำหนดนโยบาย และตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขของปัจจัยทางการบริหาร ผลการวิจัยนี้
 สอดคล้องกับ ธัญนิชา สุขวงศ์ (2563) ได้ศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
 พบว่า จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 29 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี
 ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ นิตาชล บำรุง
 ภัคดี (2563) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของ

ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร พบว่า จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำในสถานศึกษามีความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย การประพฤติปฏิบัติส่วนตัว และการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา ที่แสดงถึงคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ยังมีคุณค่าบางอย่างที่สำคัญ ที่นำเสนอเสริม หรือประพฤติปฏิบัติด้วยตนเองเป็นหลัก เช่น การให้คุณค่าแก่ระบบอาวุโส การปฏิบัติงานด้วยความเมตตา กรุณา ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ดูแลผู้รับบริการโดยยึดหลักความเสมอภาค ซื่อสัตย์ และยุติธรรมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ฌ์ฐกฤตา กันทาใจ (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอนุพันธ์ คำหล้า (2564) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภองาว จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในกิจกรรมของสถานศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูเข้าถึงได้สะดวกด้วยการยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2. ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่านระบบออนไลน์

3. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาคควรมีทักษะในการหาระดมทรัพยากรให้มีการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

4. ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาคควรถูกเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ได้บังคับบัญชาและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมศีลธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรรศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ควรรศึกษาวิจัยการส่งเสริมทักษะการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

3. ควรรศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตอื่น ๆ ในจังหวัดเชียงราย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ โพธิ์ทอง. (2559). ผลของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของบริหารโรงเรียนโดยมี การรู้เทคโนโลยีและการบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนของครูเป็นพ่อกกลาง ต่อประสิทธิผลครูในโรงเรียนดีศรีตำบล ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, วิทยานิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- กนกอร สมปราชญ์. (2562). ภาวะผู้นำกับคุณภาพ. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2564, จาก http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. วารสาร การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(5), 280-283.
- จิตติมา อัครธิตินพงศ์. (2561). แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสาร วิทยาการจัดการปริทัศน์, 20(1), 99-107.
- จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ. (2560). ภาวะผู้นำในการบริหารยุคดิจิทัล: องค์การไอทีและ องค์การที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่ม สหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสัพพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ชญัญญากัด ไยดี. (2561). การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 8(1), 150-164.
- ชุตีรัตน์ กาญจนชนชัย. (2562). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด.,
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชูพงศ์ อยู่ภักดี. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. **วารสารบัณฑิตวิจัย,**
12(1), 1-11.
- ณัฐกฤตา กันทาใจ. (2565). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2.**
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ณัฐรฎา พวงธรรม. (2553). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.**
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). **ภาวะผู้นำทางการบริหาร.** กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ต้องลักษณ์ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร
ทางการศึกษา. **วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมพระจอมเกล้าพระนคร
เหนือ,** 7(1), 217-225.
- ทงศักดิ์ คุ่มน้ำไข. (2550). **เทคนิคการบริหารการศึกษา.** ชัยภูมิ:
โรงพิมพ์สถาบันบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559). **การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์
ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.**
- ทวิสันต์ วิชัยวงษ์ และยุภาพร ยูภาศ. (2562). ภาวะผู้นำและทักษะในการบริหารงาน
ในองค์กร. **วารสารวิชาการแสงอีสาน,** 16(2), 667-680.
- ไทเกอร์. (2563). **ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลคืออะไร (Digital Leadership).** สืบค้นเมื่อ
21 มิถุนายน 2565, จาก <https://thaiwinner.com/digital-leadership/>
- ธนกฤต พราหมณ์นก. (2560). การศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. **ศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,** 17(1),

43-53.

- ธนชาติ วิวัฒน์ภูมิ. (2561). Digital Transformation หนึ่งในพันธกิจที่สำคัญของผู้บริหาร (CEO) ในยุคปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2565, จาก <https://medium.com/@thanachartv/digitaltransformation>
- ธนาพงศ์ ปราณบุตร. (2559). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ธัญนิษา สุขวงศ์. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. **วารสารการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, 9(34), 32-42.
- ธีระ รุญเจริญ. (2552). **การบริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2557). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ดิเรกสาร.
- นิตาชล บำรุงภักดี. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2554). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือ แบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม**, 3(1), 23-24.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2552). **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). **หลักการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปวีณธิดา ลำขาว. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อำเภอ ปลายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- ผกากรอง ศรีประโหม. (2558). **การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา**

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- พนธกานต์ ฤทธิมนตรี, อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ และกุหลาบ ปุริสาร. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล. **วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย**, 12(4), 174–185.
- พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 6(9), 70–84.
- ไพชยนต์ อ่อนช้อย. (2563). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ศรีสะเกษ.
- ภัทรา ธรรมวิทยา. (2558). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรี. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, 10(1), 1–13.
- ภัทรพร ธัญกิจเจริญสิน. (2558). ภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. **ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์**, 3(1), 1–8.
- ภัทริยากุล แก่นแก้ว. (2561). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ.** วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์.
- ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2563). **Digital Transformation เทคโนโลยีธุรกิจในยุคดิจิทัล.** สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.cpe.eng.cmu.ac.th>
- ภารดี อนันต์นาวี. (2553). **หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี: มนตรี.
- รัญจวน สาธูंगा. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะภาวะผู้นำกับการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รัตนาภรณ์ วัชรอภัยพล. (2563). **ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษา**

- ในสังกัดกรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด.,
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- รุ่งรัตน์ พลชัย. (2553). ภาวะผู้นำกับการบริหารในยุคดิจิทัล. วารสาร มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน, 1(3), 53-62.
- รุจาภรณ์ ลักษณะดี. (2565). ภาวะผู้นำการดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต
บ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- ลลิตา สมใจ. (2565). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- วรรณณา จำเริญพีช. (2564). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราช
ภัฏพระนครศรีอยุธยา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วันเพ็ญ รัตนอนันต์. (2555). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิเชียร วิทญ์อุตม. (2550). การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ: ธนวิซการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา(พิมพ์
ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วุฒิพร ประทุมพงษ์. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สกุลกานต์ โกสีลา. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- สัมมา รณินธ์. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
พิมพ์ดี.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2566). **แผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประจำปีงบประมาณ 2566**. เชียงราย: โรงพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). **ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565, จาก https://www.ocsc.go.th/digital_skills2#gsc.tab=0
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566–2570**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2559). **ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บุ๊คลิง.
- สุธาสินี สิงห์ประโคน. (2558). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุรศักดิ์ วงศ์สันติ. (2550). **เทคโนโลยีกับการปฏิบัติงานสำนักงานยุคใหม่**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.esbuy.net.pdf>
- อนุพนธ์ คำหล้า. (2564). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอจาง จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- อรสา มาสิงห์. (2560). **การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ค.ต., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- Baird, K. (2008). **Skills of an Effective Administrator**. Harvard: Harvard Business Review.

- Bass, B. M. (1990). **Handbook of Leadership: A Survey of Theory and Research**. New York: The Free.
- Campbell, R. F. (1976). **Administration Behavior in Education**. New York: McGraw–Hill.
- Castle. (2009). **Principal technology leadership assessment (PTLA packet)**. Retrieved October 16, 2022, from <https://dangerouslyirrelevant.org/resources/ptla>
- Douglas, S. C. (2002). **Toward an Integrative Theory of Counterproductive Workplace Behavior: A causal Reasoning Perspective**. United Kingdom: Wiley–Blackwell Publishing.
- Dubrin, A. J. (2010). **Principles of Leadership** (6th ed.). Canada: South–Western Cengage Learning.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw–hill.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2001). **Educational administration: Theory, research, and practice** (6th ed.). New York: McGraw–Hill.
- Ibiz. (ม.ป.ป.). **Digital Transformation คืออะไร และ SME ควรปรับตัวอย่างไรในยุคดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.prosoftibiz.com/Article/Detail/78407>
- International Society for Technology in Education. (2009). **National educational Technology standards for administrators**. Retrieved September 14, 2020, from <https://www.iste.org>
- Jesse, B. (1999). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row.
- Johnson, D. W., and Johnson, R. T. (1975). **Careless of Learning: Cooperative in the Classroom**. Edina: Edwards Brothers.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30, 607–610.
- Marquardt, M. J. (2000). Action learning and leadership. **The Learning Organization**, 7(5), 233–241.
- Netizen. (ม.ป.ป.). **Thailand 4.0 กับบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัล Ep.1**. สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.netizen.co.th/netizen-alfabet-ep1/>
- Owens, R. G. (2004). **Organizational behavior in education** (8th ed.). Massachusetts:

Pearson Education.

Stodd, J. (2014). **Social Leadership**. United Kingdom: Sea Salt Publishing.

Subbrain. (2019). **Importance of Digital Era**. Retrieved May 21, 2022, from
<https://www.subbrain.com/marketing/important-people-in-digital-era/>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ
ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ดร.โยธิน สิทธิประเสริฐ
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
3. นายปรีชา กากิใจ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลแม่สาย (สายศิลปศาสตร์)

ภาคผนวก ข การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence)

การประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบสอบถามนี้ เป็นการเสนอ เพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องและความเหมาะสมของเนื้อหาที่เป็นไปได้ในการตอบ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามนี้มุ่งที่จะนำไปใช้ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาทักษะการใช้ เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ดังนั้น การตรวจสอบเนื้อหา การใช้ภาษา การพิมพ์ ความสอดคล้องและความ เหมาะสมของแบบสอบถาม โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละรายการที่เห็นว่าความสอดคล้อง และเหมาะสมของแบบสอบถาม ตามเงื่อนไขต่อไปนี้

- +1 คือ แน่ใจว่า รายการประเมินแต่ละรายการมีความสอดคล้องและมี ความเหมาะสม
- 0 คือ ไม่แน่ใจว่า รายการประเมินแต่ละรายการมีความสอดคล้องและมี ความเหมาะสม
- 1 คือ แน่ใจว่า รายการประเมินแต่ละรายการไม่มีความสอดคล้องและไม่มีความเหมาะสม

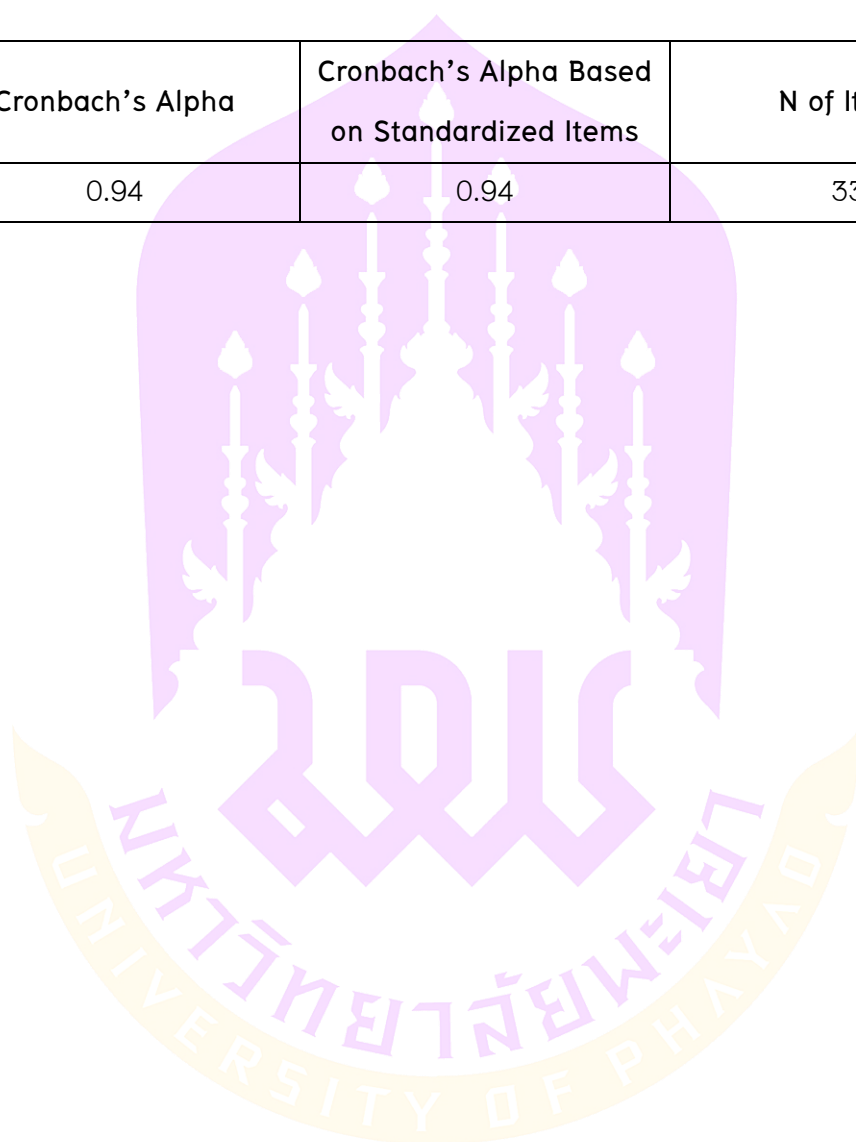
แบบสอบถาม การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
12	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ค่า IOC เฉลี่ยแบบสอบถาม				0.98	ใช้ได้

ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นการศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
0.94	0.94	33

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตัวแปร อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูของในโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในเขตอำเภอแม่สาย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในอำเภอแม่สาย จำนวน 4 ด้าน

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

วีราภรณ์ สุยา

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับท่านมากที่สุด

1. อายุ

 20-30 ปี 21-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี

2. ระดับการศึกษา

 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่น ๆ .....

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

 1-5 ปี 6-10 ปี 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

โปรดพิจารณาข้อมูลต่อไปนี้ แล้วทาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นตามระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์						
1	ผู้บริหารสามารถนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ					
2	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัล					
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนเป้าหมายของสถานศึกษานำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล					
4	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัล					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการจัดการดำเนินงานที่ เป็นรูปธรรมตามบริบทของสถานศึกษา					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูเข้าถึงได้สะดวกด้วยการยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจในการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม					

(ต่อ) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุค
ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 3

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (ต่อ)						
8	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นและ ขอเสนอแนะในกิจกรรมของสถานศึกษาจากผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจและ สนับสนุนในการทำงานของบุคลากรในการใช้ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้					
ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน						
10	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนครูและบุคลากรใน สถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัด กระบวนการเรียนการสอน					
11	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรใน สถานศึกษาให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนผ่าน ระบบออนไลน์					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนเสริมทักษะการ สื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายในการปฏิบัติงาน					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรใน สถานศึกษาให้จัดทำสื่อการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้สร้างบทเรียนและ แอปพลิเคชันที่หลากหลายมีใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ค้นคว้าหาข้อมูล					
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนา วิชาชีพด้านการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการใช้ เทคโนโลยีให้กับครูและบุคลากร					

(ต่อ) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 3

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน						
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิควิธีการในการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Canva, ChatGPT					
ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร						
17	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในบรรยากาศการทำงานแบบดิจิทัล					
18	ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีโดยส่งเสริมการทำงานแบบดิจิทัล					
19	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้ให้ครูและผู้เรียนในสถานศึกษามีวิจารณญาณในการรับและใช้ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์					
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการระดมทรัพยากรให้มีการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
21	ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล					
22	ผู้บริหารสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลกับครูอย่างมีประสิทธิภาพ					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การตัดสินใจการแก้ปัญหาให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพ					
24	ผู้บริหารมีการสนับสนุน ส่งเสริม อบรมการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลให้กับครูและบุคลากร					

(ต่อ) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุค
ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 3

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี						
25	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในปฏิบัติตน					
26	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ใต้บังคับบัญชา					
27	ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมศีลธรรม					
28	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ					
29	ผู้บริหารสนับสนุนและจัดให้เกิดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม					
30	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและจริยธรรม					
31	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม					
32	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสร้างความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้บริโภคสื่อดิจิทัล					

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วีราภรณ์ สุยา
วัน เดือน ปี เกิด	9 มีนาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดน่าน
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2544 ค.บ. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	60 หมู่ 1 ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	วีราภรณ์ สุยา. (2567). การศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยี ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วารสารวิชาการแสงอีสาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน, 21(1).

